

NASLOV—ADDRESS
Glasilo K. S. K. Jednote
6117 St. Clair Avenue
Cleveland 3, Ohio
Telephone: HEnderson 3913

KUPUJTE VICTORY
BONDS IN VARČE-
VALNE ZNAMKE!

GLASILO K.S.K. JEDNOTE

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Kranjsko - Slovenska
Katoliška Jednota
je prva in najstarejša
slovenska bratska pod-
pornica organizacija
v Ameriki
Posluje že 52. leto
SODELUJTE
V SEDANJI NAŠI
"D. U." KAMPANJI!

Entered as Second Class Matter December 12th 1922, at the Post Office at Cleveland, Ohio. Under the Act of August 12th 1912. Accepted for Mailing at Special Rate of Postage Provided for in Section 1102, Act of October 3rd 1917. Authorized on May 22nd 1918
NO. 39 — STEV. 39 CLEVELAND, OHIO, 26. SEPTEMBRA (SEPTEMBER), 1945 VOLUME XXXI — LETO XXXI

Tri nove vojne žrtve naše Jednote

Zapor. št. 118

John Petrincich, Jr.
Petty Officer (nadar, ognja)
je dal svoje življenje v obram-
bi svoje domovine dne 30. juli-
ja 1945, kakor sporoča morna-
riški department njegovim uža-
loščenim staršem. Pokojni Pe-
trincich, ki je bil na križarki
"Indianapolis," ko je bila sled-
nja torpedirana, je bil član dr.
Kristusa Kralja, št. 226, Clevel-
land, O.

Kakor že rečeno, zapuša po-
kojni oče in mater, Mr. in
Mrs. John Petrincich, 1250 E.
58th St., ter šest sester: Jane
Hlabse, Mary Germeck, Stella
Bederly, Julia Medved ter So-
phie in Dorothy. — Hodil je v
šolo sv. Vida, graduiral pa je
iz East Tech. High šole.

Dodatno h gornjemu poroči-
lu moramo omeniti še en smrt-
ni slučaj našega člana v voja-
ka, in to bi bila zaporedna št.
119. Ta dosedaj predzadnji naš
padli junak je brat John Skoff,
član društva št. 2, Joliet, Ill.,
ki je umrl letos dne 13. januar-
ja. Kakor nam tajnik navede-
nega društva poroča, ni mogli
dobiti njegove slike za objavo
na tem mestu, ker pokojnikove
sestre niso hotele njegovi pro-
šnji iz gotovega vzroka ugoditi.
Kakor smo dosedaj vsak tak
smrtni slučaj objavili na
tem mestu, zato to čast in pri-
znanje zasluži tudi pokojnik
brat John Skoff.

Kot dosedaj menda zadnjo
vojno žrtev naše Jednote im-
amo pa zabeležena še brata
Johna Turnarja, člana dr. sv.
Jožefa, št. 148, Bridgeport, Con-
necticut, ki je padel na boj-
nem polju dne 22. marca 1945.
Dasiravno smo že parkrat pisa-
li društvu in njegovim sorodni-
kom, pokojnikove slike in živ-
ljenjepisa do danes še nismo
prejeli.

Pokojnikom naj bo miren
počitek, užaloščenim svojcem
pa naše globoko sožalje.

AMERIŠKI FANTJE BI SE RADI ŽENILI Z NEM- KAMI

Berlin. — Mnogo ameriških
vojakov je že vložilo prošnjo na
vojaško poveljstvo da bi se sme-
li poročiti z Nemkami. Povelj-
stvo ima vedno več takih pro-
šenj na rokah, ki ni pa še nobe-
ne odobrilo.

Med prošilci so častniki in
vojaki.

Vesti iz slovenskih naselbin

Bridgeport, O. — Na voja-
škem dopustu so bili zadnje ča-
se po 30 dni sledeči fantje: John
Kocjančič, sin Josepha Kocjan-
čiča iz Lanskra, Leopold Gri-
čar, Joseph Strauss in Frank
Smrekar. Razen Straussa, ki je
bil v Italiji, so vsi prišli iz Nem-
čije. Iz armade pa je bil odpu-
ščen Andy Gričar, ki se je boje-
val na Pacifiku. Na dvatenden-
skem dopustu je bil tudi Fred
Snoy, njegova sestra Margaret,
ki je bolničarka v vojaški bolni-
šnici Crile v Clevelandu, pa je
bil doma za par dni.

Kaylor, Pa. — Dne 14. avg.
je tukaj umrl Joseph Crnjar,
star 62 let in doma od Crkveni-
ce na Primorskem. Zapuša že-
no, dve hčeri in dva sinova (ene-
ga v armadi v Italiji).

Joliet, Ill. — Dne 24. avg. je
umrl John Mandel v lepi staro-
sti 86 let. Zapuša hčer, poro-
čeno Helen Sterniša.

Barberton, O. — V bolnišnici
Green Cross v Akronu se naha-
ja Ivana Valenčič. Podvreči se
je morala težki operaciji, kate-
ro je srečno prestala. — Pri de-
lu v tovarni Cumbia Chemical
Co. pa si je zlomil roko v za-
pestju, Ignac Knaus.

Forest City, Pa. — Dne 12.
avg. je umrl John Pevc, star 57
let, doma iz St. Lovreca na Do-
lenjskem, odkoder je prišel v
Forest City 1913. Pokopala ga
je rudarska naduha, za katero
je bolehal zadnja tri leta. Zapu-
šča ženo, dva sinova (v Nemči-
ji), dve hčeri in dva brata, ene-
ga v Clevelandu, drugega v sta-
ri domovini.

SMRT SPOŠTOVANE SLO- VENSKE ŽENE

V North Chicagu, Ill., je te
dni umrla obče spoštovana slo-
venska žena, Mrs. Agnes Ce-
pon, rojena Mikš, stara 72 let
in stanujoča na 115 Park Ave.
Pokojna je bila doma iz Vrhn-
ke ter je prišla v Ameriko leta
1901. V zakonu se ji je rodilo
9 sinov in 4 hčere, od katerih
sta 2 sina in 2 hčeri umrli. Od
še živih sinov je eden duhov-
nik, Rev. Mihael Čepon, in je
zdaj duhovni pomočnik pri slo-
venski fari Matere Božje v
Waukeganu, sinovi August, An-
drew in John pa vodijo v sosed-
nem North Chicagu znano mes-
nico in grocerijo. Pogreb je o-
skrbel Nemančičev pogrebni za-
vod in se je vršil v dne 14. sept.
iz cerkve Matere Božje v Wau-
keganu na tamkajšnje pokopa-
lišče. Blagi pokojnici naj bo o-
hranjen med nami časten spom-
in, preostali družini pa iskro-
no sožalje!

MORNARIČNE BOLNIŠNICE NATRPANE Z RANJENCI

Washington, D. C. — Pod-
admiral Ross T. McIntire, šef
zdravniškega štaba mornariške-
ga departmenta, je razkril, da
so mornarične bolnišnice natrpa-
ne z ranjenimi in bolnimi ve-
terani. Department vzdržuje
54 bolnišnic, v katerih se naha-
ja čez 90.000 bolnikov. Število
se bo povečalo s prihodom mor-
narjev in pomorščakov, ki so
bili ranjeni v bitkah z Japonci
na Pacifiku. McIntire je nazna-
nil, da bodo parniki in trans-
portna letala pripeljala 5000
ranjencev v ameriške luke pri-
hodnji teden.

NASTOP K. S. K. JEDNOTE GLEDE TRSTA IN PRIMORJA

Kakor znano, se te dni vrši v Londonu konferenca zunanjih ministrov petih velesil, kjer
se ti diplomatje posvetujejo glede sklenitve miru z Italijo.

Ker se nahaja na tej konferenci tudi ameriški državni tajnik James F. Byrnes, mu je naš
glavni tajnik brat Zalar dne 13. septembra v imeu Jednote poslal sledeči kablagram:

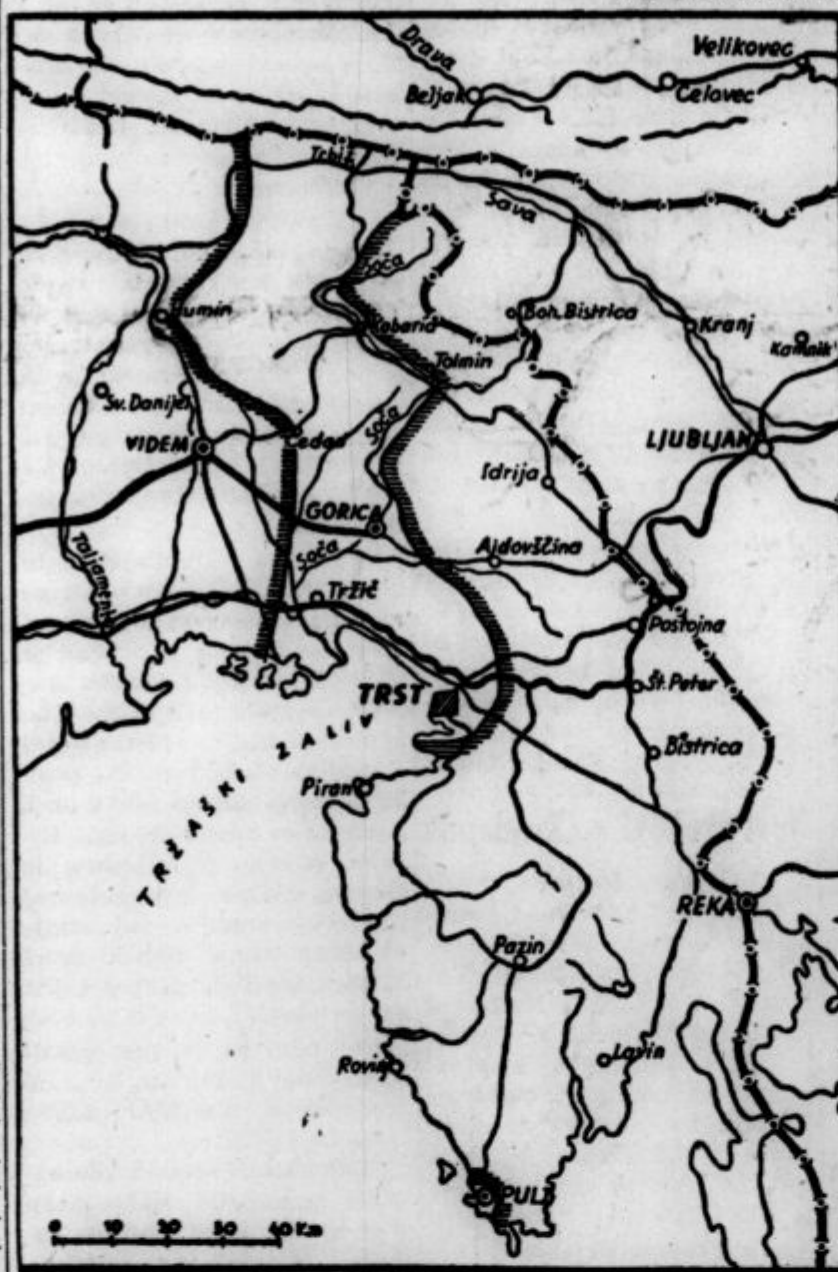
JOLIET, ILL., SEPT. 13, 1945

THE HONORABLE JAMES F. BYRNES, SECRETARY OF STATE
OF THE UNITED STATES
AMERICAN EMBASSY
LONDON, ENGLAND

THE MEMBERSHIP OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION, A
FRATERNAL SOCIETY HAVING OVER FORTY THOUSAND MEMBERS OF SLOVENIAN
DESCENT FAVORS A POLICY BY WHICH ALL SLAVIC TERRITORY EAST OF ISONZO
RIVER AND INCLUDING TRIESTE, GORIZIA AND ALL ISTRIA BE TRANSFERRED TO
JUGOSLAVIA.

WE ALSO FAVOR TRIESTE BEING MADE INTO AN OPEN PORT FOR THE ENTIRE HIN-
TERLAND BUT UNDER JUGOSLAV CONTROL EXCLUSIVELY. WE RESPECTFULLY RE-
QUEST THAT YOU USE YOUR GOOD OFFICES TOWARD THE ACCOMPLISHMENT OF
THESE ENDS.

JOSEPH ZALAR
SUPREME SECRETARY
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN
CATHOLIC UNION OF THE USA.

OKUPACIJSKA ZONA ISTRE, TRSTA IN PRIMORSKE

Na tem zemljevidu oz-
načeno ozemlje, ki je ob-
robljeno z vodoravnimi
črticami, severno od Tr-
sta, velja kot cona, ki je
določena z vojaškim spo-
razumom med vladami
Jugoslavije, Velike Brita-
nije in Združenih držav
ameriških. Po tem spora-
zumu se je jugoslovanska
armada morala umakniti
vzhodno od naznačene zo-
ne. (Po "Borbi.")

ŽALOSTNA VEST OD DOMA RUSKE IZGUBE NA JAPON- SKEM

Joe Birk in Mrs. Milka Fili-
pić sta prejela s posredova-
njem Kollandrove firme iz
Ljubljane žalostno vest, da je
umrl njiju oče Joe Birk, ki je
mного let vodil gostilniško obrt
v Clevelandu. Nazadnje je imel
dobro idočo gostilno v Kamni-
ku, Majstrova cesta 15. Kdaj in
kako je umrl, pa poročilo ne
pove.

SKRITE NEMSKE "PODGA- NE" IŠČEJO

Berlin. — Zavezniški kontrol-
ni svet je te dni razposlal vsem
vladam nevtralnih držav strog
poviz in opomin, da naj izžene-
jo iz svojih držav vse zloglasne
Nemce, če se tam nahajajo. Ta
poviz je pred vsem namenjen
Švici, Španiji, Portugalski in
Švedski; te pobegle "podgane"
bodo že potem pohrustale zave-
zniške mačke. . .

Moskva. — Sovjetski infor-
macijski urad poroča, da je od
9. avgusta do 9. septembra 1945
Sovjetska Unija v vojni z Ja-
ponsko izgubila 8.219 mrtvih,
ranjencev je pa bilo 22.264. Ra-
čuna se pa, da so Japonci v tej
vojni samo z Rusi izgubili 80-
000 mrtvih, ranjencev so pa i-
meli 20.000.

Po zlomu japonske armade
so Rusi zajeli 594.000 Japon-
cev, med katerimi je bilo 20.000
ranjenih; med številom zajetih
je bilo tudi 148 generalov.

AMERIŠKA BOJNA SILA IMA 1.071.266 IZGUB

Washington. — Ameriške vo-
jne izgube štejejo do sedaj 1.071-
266 mož. Armada šteje 922.386
izgub, mornarica pa 148.880. V
to izgubo štejejo ubite, ranjene
in pogrešane.

G-I DOBIL RAZPISANO NAGRADO

San Francisco, Cal. — Dru-
štvo veteranov iz Ottawa okra-
ja, Oklahoma, je nedavno raz-
pisalo \$1.000.00 nagrade one-
mu ameriškemu vojaku, ki bo
prvi stopil v zavzeto mesto To-
kijo. Še ko se je Pfc. Paul E.
Davis nahajal v Luzonu, je pro-
sil svojega generala, naj mu
dovoli biti prvemu, ko bodo do-
speli v glavno mesto Japonske.
General Chase mu je obljubil,
in obljubo tudi držal. Pfc. Da-
vis je dobil v resnici razpisano
nagrado; s tem denarjem bo
začel ob svojem povratku v
Fairland, Oklahoma, kokušjo
farmo.

Armada šteje svoje izgube
sledeče: 205.569 ubitih, 571.693
ranjenih, 24.131 pogrešanih in
120.988 ujetih.

Zunanji ministri odločili glede Trsta

Najvažnejši rezultat pogaja-
nja zunanjih ministrov Ameri-
ke, Sovjetske zveze, Velike Bri-
tanije, Francije in Kitajske
glede pogojev za mirovno po-
godbo za Italijo je z našega vi-
dika dejstvo, da je Italija izgu-
bila Trst in skoraj gotovo veči-
no ozemlja do sedaj pod Itali-
jo, ki je po narodnosti prebi-
valstva jugoslovansko.

Ministerska petorica je odlo-
čila napraviti Trst mednarodno
pristanišče ter izročiti Jugosla-
viji in Italiji suverenost nad
prebivalstvom na podlagi na-
rodnosti. Bodoča nova meja
med Jugoslavijo in Italijo bo
slovena na etnografskem prin-
cipu, to se pravi na ta način, da
bo čim manj Jugoslovancev spa-
dalo pod Italijo in čim manj
Italijanov pod Jugoslavijo. Po-
sebna deputacija te komisije bo
obiskala vse prizadete kraje in
na licu mesta ugotovila končno
razmejitve na podlagi omenje-
ne določbe.

Konferenca se je bistveno dr-
žala izjave sovjetskega mini-
stra Molotova, ki je na časn-
karskem sestanku izjavil: "Hr-
vatom in Slovincem naj bodo
vrnjene pokrajine, ki jim pri-
padajo. Pravilno je, da spada
jo one italijanskega značaja I-
taliji."

Principielno se je tudi jugo-
slovanska vlada držala tega
pravca, izvemši v svoji zahte-
vi po Trstu, katerega je zahte-
vala radi ekonomskih, geogra-
fičnih in komercialnih razlogov
ter ker je taka volja večine pri-
zadetega prebivalstva. Mi smo
uverjeni, da bodo bodoče meje
med Italijo in Jugoslavijo pra-
vilno urejene, če se bo upošte-
vala vsa Julijska krajina kot
enota. Uradne številke kažejo,
da šteje vsa ta pokrajina okrog
970.000 prebivalstva in sicer
650.000 Jugoslovancev in 320.000
Italijanov. Prebivalstvo Trsta
je leta 1936 štelo 242.430 duš,
izmed katerih je po sodbi an-
gelskega profesorja A.J.P. Tay-
lorja 60.000 slovenskih in hrva-
ških, 182.430 pa italijanskih in
vseh drugih. Te številke bi po-
kazale, da živi v Julijski pokra-
jini izven Trsta še 137.570 Ita-
lijancev, število Jugoslovancev pa
bi znašalo 512.430. Ti Italia-
ni živijo največ v večjih mestih
ob morju ter v Gorici. Meje na
podlagi etnografije si torej ne
moremo misliti druge kot ono
na zapadu, med Tržičem in Ko-
roško, kajti vsaka druga meja
bi pritegnila več Jugoslovancev
na italijanske stran, nego Ita-
lijancev na jugoslovansko. Sled-
nje pa sigurno ni namep seda-
njega zaključka, ki v glavnem
bazira na dejstvu, da se čim
zmanjšajo narodnostne manjši-
ne i v Novi Jugoslaviji in v po-
vojni Italiji.

Vprašaje Trsta je sicer na
papirju rešeno, ampak to je
vse. Jugoslavija, Italija in dru-
ge države centralne Evrope bo-
do imele v Trstu svobodno med-
narodno luko, ki bo pod admi-
nistracijo komisije Združenih
narodov. Trst kot pristanišče
in kot industrijski center pa bo
v veliki meri odvisen od svoje-
ga zaledja, to je od Jugoslavi-
je, kot je bil za časa italijanske
okupacije med 1918 in 1945.

Razne kratke vesti

Hirohito bo obiskal MacArthurja

Tokio. — Dobro poučeni ja-
panski viri pripovedujejo, da je
cesar Hirohito ukrenil vse po-
trebno, da enkrat te dni osebno
obišče generala MacArthurja v
njegovem glavnem stanu, kar
je nekaj nezasiščenega v japo-
nski zgodovini.

Glede tega ni sicer še nobene-
ga uradnega zatrdila, čeprav se
splošno trdi, da se nekaj take-
ga pričakuje že dolgo. Ako bo
šel Hirohito osebno v MacAr-
thurjev urad v poslopju ameri-
škega poslanstva, bo to prvič,
da bi kak japonski cesar na-
pravil vizite pri kakem tujem
oblastniku.

Vojni tajnik Stimson odlikovan
Washington, 21. sept. — Ker
je zadnje dni stopil 78 letni
vojni tajnik Henry L. Stimson
v pokoj, mu je v njegove zaslu-
ge podelil predsednik Truman
zaslužno kolajno ravno na nje-
gov rojstni dan. Njegovo me-
sto je prevzel dosedanjí vojni
podtajnik Robert P. Patterson.

Pošiljanje zavrtkov našim vojakom

Clevelandski poštar Guy R.
Lucas je te dni objavil v raz-
nih listih svoj oklic, da ni tre-
ba pošiljati vojakom preko mor-
ja nikakršnih paketov ako ni-
ste zanesljivo prepričani, da so
še na starem naslovu; morda
se že sedaj vračajo domov.
Božične pakete bo sprejemala
pošta šele od 15. oktobra na-
prej, pa se boste morali izka-
zati s pismom vojaka, kjer vas
prosi za tako pošiljatev.

Prememba časa.

Vsled sklepa kongresa bomo
začeli s 30. sept. računati čas
zopet po starem standard času;
zato morate označiti dan ob 2.
zjutraj uro za eno uro nazaj
pomakniti, ali jo pustiti da to-
liko časa stoji.

Kaiserjeva tovarna v Willow Run

Washington. — Med R. F.
korporacijo in Kaiser-Frazer
korporacijo je bila sklenjena
pogodba, da slednja prevzame
znano tovarno aeroplanov v
Willow Run, Mich., kjer bodo
kmalu začeli izdelovati dvoje
vrst novih avtov.

Naciji živijo v Švici udobno!

Bern, Švica. — V raznih švi-
carskih letovisčih živi veliko
številno znanih nacijev, ki so pri-
bežali semkaj s polnimi žepi
denarja; ti so uverjeni, da jih
švicarske oblasti ne bodo po-
slale nazaj preko meje. Švica-
ska vlada poroča, da jih je iz-
med 257 nemških diplomatov
dosedaj deportirala samo 51.
V skupnem so imeli označenih
2.867 italijanskih fašistov in
nacijev za deportacijo, toda do
22. sept. je bilo deportiranih sa-
mo 726.

Ponosen ameriški aviatik

Boston, Mass. — Te dni se
na dopustu mudi tukaj Lt.
Francis S. Grabreski, ki ima
številno odlikovanj na svojih
prsih vsled njegovega junaštva.
Neka filmska družba mu je po-
nujala pol milijona dolarjev,
da bi prevzel glavno vlogo v
neki igri, toda ponosen avija-
tik je to ponudbo odklonil, ker
bo rajši ostal še v službi na ne-
ki večinski poskusni postaji na
Long Island.

LIGA KATOLIKSkih SLOVENCEV V AMERIKI

IZVRŠEVALNI ODBOR
Predsednik: Rev. M. J. Butala, 418 No. Chicago St., Joliet, Ill.
1. podpredsednik: Frank Tushek, Joliet, Ill.
2. podpredsednik: Josephine Munster, Joliet, Ill.
3. podpredsednik: John Makar, Chicago, Ill.
Tajnik: Rev. Alojz Madic, Lemont, Ill.
Blagajnik: Joseph Zalar, 351 No. Chicago St., Joliet, Ill.

SVETOVALNI ODBOR
Predsednik: Rt. Rev. J. J. Oman, 3547 E. 80th St., Cleveland 5, Ohio.
Člani: Rev. Matija Jager, Rev. Edward Gabrenja OFM, Rev. Aleksander Urkanar, OFM, Rev. Frank Baraga, Rev. M. J. Hill, Rev. Stefan Kassovics, John Germ, Frank Wedic, Anton Grdina, Mary Polutnik, Catherine Roberts, Math Shana, Pauline Oibolt, John Gottlieb.

NADZORNI ODBOR
Predsednik: George J. Brince, Eveleth, Minn.
Člani: John Terselich, John Demis, Frank Lokar, Jean Tezak.

ZA PUBLIKACIJO
Albina Novak, John Jerich, James Debevec, Ivan Zupan, Rado Staut.

NALOGE LIGE KATOLIKSkih SLOVENCEV V AMERIKI

Odličen Slovenec nam piše te dni in v svojem pismu nas vprašuje, kaj so naloge Lige Katoliških Slovencev v Ameriki, ki se je ustanovila 24. junija t. l. v Jolietu.

Namen ustanovljene Lige Katoliških Slovencev (ali s kratkimi: LKS) je bil omesten v resolucijah, ki so bile sprejete na ustanovnem shodu. Tiste resolucije dajejo smernice LKS. Dosedaj se teh smernic javnosti še ni mnogo pojasnjevalo, kaj prav za prav zahtevajo, da LKS izvede.

Prvi sestanek, ki so ga imeli gotovi gospodje v Jolietu pred par tedni, si je nadel prvo nalogo, ki je dobredelnega značaja. Sklenili so zbirati prispevke za slovenske begunce v Italiji in na Koroskem. Ta naloga je potrebna. Skrbeti za reveže in posebno še za reveže svojega lastnega naroda je ena prvih krščanskih dolžnosti. Akcija za zbirko je že razglašena in je v teku. Blagajnik LKS je naš znani odlični rojak g. Jozef Zalar, na 351 No. Chicago Street, Joliet, Illinois, ki sprejema darove za slovenske begunce. Darove je poslati nanj. To akcijo priporočamo vsem, društvom, organizacijam in posameznikom.

Ta dobredelna akcija je ena naloga. Ali pa je edina naloga? Ne, resolucij je več najvažnejša med njimi, vsaj z našega vidika, je ona resolucija, ki govori o pospeševanju in razširjanju katoliškega prepričanja in življenja med nami Slovenci. Dalje je omenjeno tudi, naj Liga daje vodilne smernice v gotovih zadevah, kakor za skupne nastope katoliških Slovencev in slučajih, itd. Tudi ta točka je ena najvažnejših.

Glede razširjanja katoliške miselnosti bi se dalo med nami največ govoriti. Ta naloga je najnujnejša, dasi ji vsi posvečamo najmanj pozornosti. Pomemben je pregovor, ki pravi: kar boste sejali, to boste želi. To je že naravni zakon. Če hočeš, da ti bo polje rodilo, ga moraš preorati, obdelati in vsejati vanj seme. Ako tega ne storiš, ni sadu, in si nespametno, če ga pričakuješ, ne da bi preje obdeloval in sejal.

Naš slovenski tisk, slovenska društva in organizacije so naše najvažnejše polje. Kolikokrat se je že zapisalo in povedalo v govorih, da so naše slovenske župnije nastale po mnogih naših slovenskih naselbinah iz krogov katoliških društev KSKJ. Patroni župnij se istovetijo z imeni svetnikov, ki so jih izbrala društva, in to je dokaz tesnega sodelovanja med društvi in akcijami za ustanovitev slovenskih župnij po naselbinah. KSKJ kot katoliška organizacija je storila premnogo za naše župnije, direktno in indirektno. Seveda so tudi župnije in njih voditelji duhovniki indoktrinirali v korist KSKJ velik del dela pri ustanavljanju in vsemu poznejšem delu za razmah te odlične slovenske katoliške organizacije. Je pač šlo po lepem geslu, da roka roko umiva.

Toda, da smo iskreni in odkriti, nam se zdi, da mi vsi vse premalo storimo za naša katoliška društva in našo KSKJ, dalje za DSD in tudi za SZZ. Na organizacije se obrabamo v vseh slučajih. Naj gre za kakršno koli gibanje že hoče, na naše organizacije in društva se najprvo obrnemo in od njih pričakujemo vse gnotne in moralne podpore. Mi ne rečemo, da to ni prav! Ravno nasprotno, ljudje enega duha gredo skupaj in le med takimi more priti do sodelovanja, drugje ga zastoj pričakuje. Ampak tu je tudi drugo vprašanje in sicer: Kaj pa mi storimo za naša društva in organizacije? Ali mi kaj agitiramo zanje? Jih priporočamo ob vsaki priliki? Ali jim pridobivamo nove člane, jim pomagamo, da rastejo v številu in drugače, ali pa naše organizacije samo kritiziramo in o njih govorimo, kakšne so in kakšne bi morale biti? Kaj pravi naša vest na to?

Neka osrednja organizacija katoliških Slovencev v Ameriki nam je zelo potrebna. Pred vsem, da bi nam dajala direktive za skupne akcije, ki naj pomnože vrste naših društev in organizacij. Društveno življenje je marsikje čisto na mrtvi točki. Vsi jamramo, da smo stari, da mladi se pa ne zanimajo več. Takih izgovorov je vse polno. Deloma so resnični, a če bi od kod prihajali kaki živahni nasveti, bi nas še vse spravili na prav živahno delo za naša društva in organizacije. Pridobivanje članov v katoliška društva je veliko misijonsko delo. Za tako delo bi se morali vsi navduševati. Kadar dobi kdo rojaka v katoliško društvo, ga končno pridobi tudi za katolištvo. Saj vsako katoliško društvo stalno opozarja svoje člane tudi na izpolnjevanje verskih dolžnosti. Zato res ne vemo, kakaj naj bi bili tako brezbrizni do katoliških društev. Lige Katoliških Slovencev naj bi začela v tem pravcu delovati in vzpodbujati katoliško javnost med nami k večjemu zanimanju za katoliška društva in organizacije.

Mi prav iskreno apeliramo, da bi naši gospodje pisatelji temu namenu posvetili svoja peresa ter skušali dvigniti kar najvišje zanimanje za naša katoliška društva in organizacije. To je naše polje, na katerem je še mnogo dela, pa tudi brez uspeha ne bo, če se ga resno lotimo z dobrim namenom in z dobro voljo. Najprej k delu, ki nas vabi in kliče!

Jonatiz iz "Am. Slovenca"

AMERISKI POROČEVALLEC O BEGUNCIH IZ JUGOSLAVIJE

Dunaj, 13. septembra.—ONA — Landrum Bolling —

Ameriški in angleški uradni krogi so danes potrdili, da se izteka neprestan dotok beguncev iz Jugoslavije v njihove zone na zahodu in jugu Avstrije. Dejstvo pa je, da nobeden od njih nima popolnoma natančnih podatkov o obsegu tega pre-

mikanja. Kot znano, so neki Mihajloviću naklonjeni krogi v Parizu trdili, da morajo hraniti Amerikanci v Salzburgu najmanj 100 tisoč bivših jugoslov. vojnih ujetnikov in političnih beguncev ter deportirancev, ki so baje odklonili vrniti se domov, dokler je v Jugoslaviji maršal Tito na oblasti. Onim, katerim uspe preiti preko avstrijske meje, store to

brez zaveznškega dovoljenja, ter se morajo radi tega skrivati pred okupacijsko oblastjo — na vsak način v početku svoje- ga nelegalnega bivanja. Očividno je, da tvorijo tako zvali "Volksdeutsche," katerim je Titova vlada ukazala, da morajo zapustiti deželo, večino teh novih beguncev. Ti so za časa nemške okupacije postali nemški državljani.

Druga vrsta beguncev so neka čudna mešanica četnikov, ki so se borili za Mihajlovića, ustašev, ki so sledili Paveliću, in vsi mogoči drugi kvizlinški elementi, ki so na begu pred pretečim ali mogoče sodnim ob- računom.

Nekateri drugi zopet trde, da so bivši pristaši maršala Tita, ali pa da so demokraci, ki nočejo sprejeti sedanjega vladnega režima v Beogradu.

Trenotno je v britanski zoni uradno registriranih 14.500 jugoslovanskih beguncev, od katerih se večina noče vrniti nazaj domov. V ameriškem predelu je bilo uradno naštetih 76.000 Jugoslovancev. Med temi zadnjimi jih je 16.000 pristašev maršala Tita, ki se bodo vrnili v domovino, čim bodo na razpolago transportna sredstva. Nadaljnih 35.000 je Volksdeutsche, katere bi Jugoslavlani gotovo zavrnili, ako bi se skušali vrniti.

Potemtakem je v ameriški zoni le približno 25.000 jugoslov. državljanov, ki niso Nemci in se nočejo vrniti. Večina njih se nahaja v bližini Salzburga.

Iz tega računa sledi, da se nahaja tam komaj četrtina teh beguncev, ki nočejo nazaj, kot se trdili omenjeni pariški glasovi. Toda to še ni vse — eden ameriških uradnikov mi je dejal danes naslednje: "Med temi 25.000 se uahajajo vsake vrste ljudje. Nekaj jih je brez vsakega dvoma vojnih zločincev, katere bomo še izročili Jugoslaviji, ako jih ne bodo zahtevala splošne zaveznške komisije za vojne zločine, da jih postavi pred sodišče."

"Drugi izhajajo iz tako zvanih 'višjih srednjih slojev,' ki so prepričani, da se jim ne glede na politično prepričanje ne bo posebno dobro godilo v njihovi domovini, pod njeno sedanjo vlado. Med njimi jih je mnogo, ki imajo čiste roke v pogledu borbe proti nacizmu — vsaj v kolikor moremo mi tukaj soditi o tem — a so navzlic temu nasprotniki maršala Tita."

"Nekaj okrog 1.000 teh je beguncev," je dodal, "ki so vojaki jugoslov. armade iz prvih časov vojne ter so se nahajali v nemškem vojnem ujetništvu, iz katerega so bili osvobodeni po ameriških silah. Prištevati jih je treba med begunce, ker se nočejo vrniti domov."

Tako ta ameriški uradnik. Zaveznški okupacijski uradniki dobro vedo, da obstoja stalen dotok beguncev v Avstrijo, a smatrajo, da zadeva ni resnega obsega. Za kar jim gre v prvi vrsti je to, da bi ustavili izgone tako zvalih "Volksdeutsche" iz Jugoslavije, ker za te ni bilo v Potsdamu ničesar predvideno.

"Silno imamo posla," je ameriškem poročevalcu dejal eden zaveznških uradnikov, "ko si prizadevamo odpraviti iz Avstrije sudetske Nemce in Nemce, ki so se pritepli iz drugih dežel. Nikakor nočemo, da se to nadaljuje in da se nam vedno znova nabere v deželi novih množic nezaželenih Nemcev."

"To pa je za naše ameriške okupacijske oblasti mnogo bolj težak in resen problem kot nelegalni prihod političnih nasprotnikov maršala Tita, ter nam dela mnogo večje preglavice."

Privatne, bratske in družabne organizacije morejo premoženje svoje organizacije investirati v Obrambne bonde in znamke (Defense Bonds and Stamps), serije F in G.

PISMO SLOVENSKEGA ŽURNALISTA IZ ITALIJE

Opomba: Naslednje pismo, ki ga tu objavljamo v skrajšani obliki, je prišlo iz Italije na naslov KSKJ v Jolietu. Namerjano je vsem onim, ki se pisca spominjajo iz časov svojega obiska v Sloveniji. Pismo pošilja CIRIL KOČEVAR, ki je sedaj med begunci v Italiji.

Riccione, Italija, 25. julija 1945.

Dragi mi ameriški rojaki:

Upam, da se me boste vsaj nekateri spominjali. Bil sem v Ljubljani poročevalec za slovenski tisk in sem vselej obširno pisal o Vas, kadar ste nas obiskali v Ljubljani iz Amerike. Tudi sem vas spremljal po Sloveniji in vam večkrat služil kot kašipot. Na filmu, ki ga je napravil v Ljubljani Mr. Anton Grdina o priliki obiska KSKJ, sem prav dobro videl, kako pišem o vas za tukajšnje liste.

Ob izbruhu vojne sem bil državni novinar v Beogradu, nato tri leta zopet v Ljubljani. Od leta 1944 do letos spomlad sem pa urejeval slovenski list v Gorici, ki je začel izhajati tam po 25 letih kulturnega molka med primorskimi Slovenci. Ta list sem urejeval v odlično slovenskem, protifašističnem in tudi protikomunističnem duhu.

V naši ljubljani domovini vlada sedaj divja duhuha, groza, trepet, smrt... Svinčenke lastnih bratov pobijajo naše ljudi. To je prinesel s seboj komunizem. Kar nas je bilo razsodnih Slovencev, smo se rešili na Korosko in v Italijo, kjer smo sedaj pod zaščito ameriške in angleške armade. Večina se jih pa ni mogla rešiti in te sedaj mučijo, morijo, obešajo Titovi komunisti po vsej Sloveniji. Obširno bi Vam mogel o tem pisati, pa prihodnjič kaj več. Naš Prevzvišeni se je komaj rešil na Korosko v Lienz in z njim nekaj duhovnikov. Tu v Riccione ga pričakujemo, da nas obišče na svoji poti v Rim.

Drugače so v Ljubljani in drugod padli naši najboljši možje, duhovniki, politiki, pisatelji, zdravniki, sploh javni delavci. Meni in drugim slučajno bolj vidnim Slovincem je bilo lahko rešiti se v Italijo, ker smo bili blizu angleške armade, samo strašno se nam je mudilo, zato nismo mogli vzeti s seboj dosti več kot to, kar smo imeli na sebi, denarja pa tako ali tako nihče ni imel preveč, in kar ga je kdo imel, je bilo večinoma v čeki goriških bank, ki tukaj nimajo veljave. Še na slabšem so bili Slovenci iz Ljubljane, ki so imeli s seboj ničvredne ljubljanske lire in nemške marke.

K sreči so se za nas zavzeli Angleži, ki so nam dajali splošno prav dobro hrano in za silno prenočišče. No, hrana je postala zadnje čase zelo skromna. Kdor še premore kako liro, ki kaj velja, mora dokupovati. Kdor pa tega nima, mora trpeti. In teh je večina.

Tukaj v Riccione nas je trenutno kakih 300 Slovencev in 100 Srbov. Mesto je prijazno, šteje kakih 10.000 prebivalcev. Kraj je zdrav, letovišče ob Jadranskem morju med Rimini in Ancono. Kopljemo se vsak dan v morju. Zanimalo Vas bo, da smo Slovenci, namreč samci in možje brez družine, nastanjeni v bivšem Mussolinijevem letovišču, veliki vili. Bivši fašistični diktator in seveda veliko drugih fašističnih veličin je preživljalo tukaj svoja poletja. Slovenske, družine, žene in dekleta so pa nastanjene v nekem hotelu. Pa ne smete misliti, da živimo v razkošju, zakaj vsa ta poslopja so bila po padcu fašizma temeljito izropana. Hvala, ležni pa smo Bogu in zaveznikom, da imamo vsaj streho nad glavo, slamanjačo in odejo za spanje ter nekaj skromne hrane.

Med nami živi nekaj duhov-

nikov, tako da imamo vsak dan več svetih maš in večkrat slovenske pridige. Naš cerkveni mešani zbor občudujejo vsi, tudi Amerikanci in Angleži. Za otroke imamo šole, za starše pa predavanja. Tudi razne krožke za učenje tujih jezikov in podobno. Tako se nekako zamotimo, da premagujemo v sebi bridkost in domotožje. Druge slovenske skupine so v Rimini, Trevisu, San Cesare in Bologni, obstoje pa tudi središča komunističnih propagandistov, pa ti se ne upajo med nas.

Angleške oblasti nas sprašujejo, kam bi radi šli od tukaj, ker o povratku v domovino v sedanjih razmerah ne more biti govora. Nekateri mislimo, da bi šli nazaj proti severu med gorške Slovence, drugi, ki imajo svoje v Ameriki, so se prijavili za tja, tretji za Francijo, nekateri za Belgijo. Ne vemo še nič, kaj nas čaka v bodočnosti. Kar je tu Srbov, so se vsi prijavili za Ameriko. Zanje namreč obstoji v Ameriki neka organizacija, ki jim pošilja sem denar, časopise, hrano v paketih in podobno. Lepo bi bilo, če bi se tudi naši slovenski ameriški rojaki kaj spomnili na nas. Seveda ne prisimo veliko, kolikor dajejo in obetajo Srbi svojim. Saj vemo, da so Slovenci v Ameriki vedno pokazali svoje zlato srce do nas v domovini, če je bilo zelo potrebno ali ne. Toda zdaj, ko smo v tuji brez sredstev in cilja, smo pa prav zares potrebni. Tu v Italiji je sedaj že vsega dosti, toda le za tistega, ki ima denar. Mi tega nimamo. In tako nam skoraj vsega manjka. Za silo je začel angleški Rdeči Kriz dajati nekaj oblake.

Ne pišem Vam tega v svojem imenu, prosim Vas pa, da bi se v Ameriki spomnili vsaj naših otrok, saj imamo samo v naši skupini 30 malčkov, ki morajo včasih po tri tedne, kakor mi odrasli, biti brez sladkorja in takih reči, ki jih težko pogrešajo. Morda, bi pa le uspela med ameriški Slovenci kako akcija, da nam priskočite na pomoč. Najmanj, kar pričakujemo, je pa to, da nam pošiljate svoje liste in sploh vse, kar se med Vami tiska. Na žalost v naši domovini zdaj tiskajo samo strupene komunistične reči, pač pa izhaja v Trstu slovenski dnevnik "Glas zaveznikov," ki je pa le bolj uraden list in redko pride do nas. Čim več nam boste poslali tudi duševne hrane, toliko več zaslug si boste pridobili za nas in iz srca Vam bomo hvaležni.

Ob zaključku lepo pozdravljam ameriške znanke: Leonu Zakrjaska, Antona Grdina, Avgusta Kolandra, gospo Marinkovo in vse druge, ki se me morda spominjate od svojih obiskov v domovino. Imam tudi nekaj žlahte v USA. Očetov brat, Frank Kočevar iz Starega trga pri Ložu je živel 30 let v Clevelandu, pa ne vem, če še živi. Materin brat Anton Poje je pa odšel v Ameriko že leta 1907, pa smo kmalu izgubili vsako sled za njim.

Vse prav toplo pozdravlja in se Vam že naprej zahvaljuje za morebitne uslugе vdani Vam

Ciril Kočevar.
Moj naslov je: *Campo Sloveno - Jugoslavo dei profughi (AMG) Ref. Camp, Riccione presso Rimini, Italia.*

NAPOLEONOV SESTANEK
(Nadaljevanje z 2 strani)

Če bi ne bil tudi sam kakor hrom. Tudi on je hotel vstati in spregovoriti. A besede tega človeka so ga tako pobile, da bi se ne bil mogel zganiti z mesta, pa čeprav bi bila vrata odprta in bi bila pot svobodna.

Tako sta nekaj časa sedela drug drugemu nasproti in sta molčala. A v tem molku so se njune misli borile druga z drugo na življenje in smrt, dasi se niti spogledala nista. Oba sta čutila, kako je ta minuta more-

če ležala na njima.

Protivnik je prvi vstal in se mahoma otresel teh misli. Vzel je pištolo v roko, ki je še zmeraj nedotaknjena ležala na mizi, in je dejal: "Preveč sem vas počastil. Mi vsi, tudi ljudstvo precejnjamo vašo strahovitost. Saj vi niti hudičevi niste, ampak ste le smešni." Nato, ko je Napoleonu izročil pištolo, je dodal: "Vidim, da ste na nič in da se je vaša usoda, že začela, kakor sem vam jo prekoval. Počemu naj bi ji še jaz pomagal? Svojo oblast vračam v vaše roke in ne pričakujem od vas niti toliko časti, da me boste ščitili, čim boste spet torej, da boste za svoje maščevanje mogli sklicati svoje gardne čete."

Napoleon spočetka ni razumel njegovih besed. Hotel je vzeti svojo pištolo, a je nato brez odmaknil roko. A gospodar mu jo je vrgel pred noge in je odšel iz sobe, ne da bi se še obrnil. Šele čez nekoliko časa se je cesar počasi sklonil in jo pobral.

Potem je trajalo le še malo časa, preden je bila z majhno desko smuč popravljen. Caulaincourt je prišel, da bi cesarja zbudil. Pa ga je zagledal, kako je stal sredi sobe, držeč pištolo v roki. Pomagal mu je obleči kožuh in ga je odvedel k sanem, ki so v jutranjem somraku čakale pred vrati.

Napoleon se je usedel na svoji mesto in se zvil v odejo, in voznik je nategnil vajeti. A ko so se sani že zganile, je cesar mahoma pomignil, velel, naj še postojijo.

Segel je v žep, vzel iz nje srebrom okovano pištolo in jo izročil Caulaincourtu, rekoč, da gospodarju v spomin na cesarja Napoleona, ki je bil njegov gost. A kose je Caulaincourt osupel dvignil in je hotel izvršiti ukaz, je cesar zaklical za njim: "Recite temu človeku da sem si še enkrat temeljito premislil! Resnično, imel sem ga za strahopetca."

Čez pičle pol ure so se po lep vozniki brez motenj pripeljali do sške meje in so bili že drug dan v Draždahih.

H. Suessen.

Izgon Nemcev iz Čehoslovaške

London, 6. septembra. — O. N. A. — Čehoslovaški ministerji predsednik Zdenek Fierlinger je priredil v Londonu konferenco s časnikarji, v kateri je objasnil nekatere podrobnosti o vprašanju izгона Nemcev iz Čehoslovaške.

Dodaj je zapustilo Čehoslovaške le 100.000 Nemcev, ki so bili že pred vojno češki državljani. Odkar je bila dežela osvobodjena, je sicer pobegnilo v rajh še dodatnih 1.000.000 Nemcev, toda to so bili le taki, ki so na svojem begu pred rdečo armado končano prispeli na češka tla in ostali tam do končnega poloma. Večina teh je romala naprej kar na lastno pest, brez vsake organizacije, brez strehe in brez odmerkov za življenje.

Ves čehoslovaški narod je uverjen o tem, da je v pravem, ko zahteva, da morajo vsi oni Nemci, ki so se izkazali nelojalne državljane zapustiti Čehoslovaško. Po potsdamski deklaraciji je praška vlada ustavila množične izgone, a svoje- ga namena ni opustila in se zdaj pogaja o tem, kako izvesti izgon vseh ostalih Nemcev v teku prihodnjih 10 mesecev.

Kdor hoče razumeti, kako zelo zapletena je ta zadeva, naj pomisli, da je bilo približno 750.000 Čehov v Nemčiji kot suženjskih delavcev, katere nameravajo nadomestiti z istim številom Nemcev, ki morajo iz Čehoslovaške ven. Ministerski predsednik Fierlinger pravi, da je še mnogo prostora v Nemčiji za nadaljnje Nemece, ter spominja pred vsem na onih približno 10 milijonov suženjskih de-

lavcev, katere so bili Nemci s silo privedli v Nemčijo, ki so bili pa že večinoma poslani nazaj.

Poudaril je tudi, da je treba pomisliti na to, da je bilo manj kot 3 odstotke hiš poškodovanih v Nemčiji — in to ravno zakaj morejo Nemci spraviti pod streho še mnogo več ljudi, ja naglasil.

Deloma se Čehi zanašajo tudi na to, da bodo Nemci sami radi pobrali svoja šila in kopita in odšli. Ko so vprašali ministra Fierlingerja ali bodo smeli Nemci iz onih predelov, ki leže ob meji, vzeti seboj del svojega imetja, je odgovoril, da bo najbrže mogoče, da odnesejo del premične posesti. Načelno pa zapade njihovo imetje čehoslovaški državi.

Ko je velika masa nemških beguncev zapustila Čehoslovaško, je zapustila za seboj morje ničvrednega denarja—100.000 milijonov mark. Zaplenjena nemška imetja bodo vsaj do neke mere služila v kritje to poplavo s papirnim denarjem.

V teku te konference ni bilo povedano, v koliko se je imel g. Fierlinger prilike razgovarjati z ministerskim predsednikom Attlee-jem o teh problemih.

VOJAKI, KI IMAJO 70 TOČK IN VE, PRIDEJO DOMOV

Pariz. — Ameriška armada raznanja, da bo poslanih iz Evrope domov med 1. septembrom in koncem leta 1.300.000 vojakov, ali 500.000 več, kot prvotno nameravano.

Vsak vojak, ki je imel na dan konca vojne z Japonsko 70 točk ali več, pride domov pred božičem. Do 1. januarja 1946 bo ostalo v Evropi še kakih 700.000 ameriških vojakov, med katerimi je štetih 400.000 kot okupacijska armada.

Spominjajte se na še, tako nesrečne stare domovine in darujte kaj v sklad JPO, slovenska sekcija!

V BLAG SPOMIN

prve obletnice smrti ljubljene- ga soproga in dragega očeta ANTONA K. PONIKVAR-JA ki je umrl dne 17. septembra 1944. Rojen je bil na Širokem pri Ljubljani leta 1879: v Ameriko je došel l. 1906. Pri hiši se je reko pri Kramarjevi; imel je še tri brate in dve sestr.

Objavo njegove smrti bi morala sicer že lanske leto dati v list, pa nisem bila dobro o tem poučena; menila sem, da bo to izvršil tajnik društva sv. Jožefa št. 56 KSKJ, kamor je moj pokojni soprog spadal 40 let.

Moje deklško ime je bilo Šterbenk, doma sem iz fare Trebnje, po domače "pri Kostajčevih."

Dasiravno se pokojnika vedno spominjamo, vršimo to še posebno ob prvi obletnici njegove smrti. Zato mu kličemo:

Ljubljani mož in dragi oče, počivaj mirno v svobodni ameriški grudi, duša Tvoja naj se pa veseli tam, kjer ni več skrbi, ne žalosti. Tolažimo se edino s tem, da bomo vsi enkrat prišli za Teboj. Spominjali se Te bomo do konca naših dni.

Zalujoci ostali: Ana Ponikvar, soproga Anton Jr. sin, korporal že 2 leti v Nemčiji

Amalia, poroč. Stevens, hči Maria, poročena Schlaiman, hči.

Leadville, Colorado, 20. septembra 1945.

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

Glasiло K. S. K. Jednote
Lestica Krasno-Slovenske Jednote v Srednjem delu Amerike
Vse rokopise in oglase morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobečega poldneva na prireditveni v sobotni nastopnega tedna.

25-letnica groze Slovencev v Trstu

Baš ob času ko se v Londonu razpravlja o prečnem vprašanju bodočnosti Trsta in slovenskega Primorja, mislimo, da je umestno, da ponatisemo jako zanimiv članek, oziroma opis kako so l. 1920 italijanski Tržičani (iredentisti) divjali v označenem mestu in vpričarjali grozodejstva nad Slovenci. V kroniki slovenskega naroda ne bo ta dogodek nikdar pozabljen.

Trst, 13. julija 1945. — Ko listamo kroniko prežalostnih dogodkov, ki so četrt stoletja za nami in ki bi naj bili zapisali prve besede mrtvaškega lista malega naroda ob Jadranu, pomenili pričetek smrtnih krčev svobodoljubnih ljudi, ki jih je morje in kraška zemlja, skupna, osnovna zavest človeških pravic družila ene z drugimi ob križišču poti z zapada na vzhod, z juga na sever, se ustavimo ob besedah, ki v polni meri veljajo še danes, čeprav je njih vsebina prepojena drugega, novega duha:

Mera trpljenja našega naroda ob Jadranu še ni dopolnjena do vrha.

Bliskovito so se zvrstili krvavi, ognjeni dogodki tisti tork, o mraku, 13. julija 1920. "Ponosni naš Narodni Dom v Trstu," je zapisal kronist naslednjega dne središče našega gospodarstva, naše kulture in političnega življenja. Jokali so naši bratje, stari borci, ki so po vinjarjih zbirali in s svojim žulji postavili to veličastno stavbo, v nemi grozi so se krčile pesti in srca tisocev, ki so bili priča krvavemu kresu, zanetenemu na najdražjem, kar jim je še ostalo v težkih dneh, se je divjala nema prošnja: Bratje, vi svobodni in srečni, dovolj je našega trpljenja in muk...

Usodna ura bide za nas in naše brate ob Jadranu! Na stražo!

To je naš odgovor, edini, dostojen svobodnega naroda, ki ne tepta nikogar, pa se tudi ne pusti od nikogar teptati, odgovor naroda, ki se zaveda svoje svobode, svojih pravic in svojih dolžnosti in ki je vedno na straži, miren in trden, pripravljen na obrambo in boj.

"Napetost je dosegla vrhunec," je takrat beležila kronika. "Kdo bi mislil, da bo antanta, katere ugled je bil ob končani vojni tako izredno velik, kdaj dopustila, da se bodo smejele kriti pravice naroda, ki ne zahteva niti pedi zemlje, ki ni njegova."

Peklenška overtura

Za tisti tork popoldne je napovedal "Fascio di combattimento" (bojevnika zveza) v Dantevi dvorani fašistični shod. Ves Trst je slutil, da se pripravlja nekaj izredno težkega.

Fašistični demonstranti so napovedali protislovenski shod znanem trgu Unita, bil je shod, ki je trajal pol ure, do 17.30, nekaj aranžma za vandalski pohod, za prvi protijudski pogrom. Skupina fašistov, bilo jih morda 500, se je zbrala po shodu na trgu. Nekaj jih je splezal na vodnjak, s katerega je Dagnino iz Milana pozival množico, naj z dejanji nastopi proti "tujerodcem." Govoril je tudi profesor Conforto, ki pa je moral obmolkniti spričo hrupa drhali, ko je ta pobila na tla nekega Slovenca. Končno je odšel. Giunto pozval množico, naj nastopi z vso odločnostjo in profesor Ranti se je še premišljeno zlagal, da je bil pravkar do smrti zaboden neki fašist. Tedaj je tolpa bistvu protijudsko demonstracijo zbesnela po Korzu, čez Borzni trg v ulico Mazzini. Spotoma so nevarno razili nekega nič zlega slutečega pasanta. V ulici Mazzini so vdrl v urad jugoslovanske delegacije, divjaško zagospodarili in zažgali za-

stavo, ki so jo našli v njem. In potem so divljali dalje, napadli, pretepli vsakogar, ki so o njem mislili, da je "tujerodec," pa ranili tako tudi več Italijanov.

Vandalski kres fašističnega razdejaja

Z besnim kričanjem: "Pred Balkan!" se je drhal valila dalje proti Narodnemu domu. Bila je 19. ura. Veličastno poslopje je bilo popolnoma zapuščeno. Vsa okna zaprta, enako kavarna in restavracija. — Fašisti so se nemoteno vtihotapili v Narodni dom, ki so bile v njem tudi hotelske sobe, orožje in razstreljivo. Takratni fašistično nastrojeni listi so trdili, da se je sprožilo nekaj strelcev iz doma, da je treščilo nekaj granat med demonstrante. — Po besnele zveri, ki so vdrl v poslopje, polile pohištvo s petrolejem in zažgale vse, kar jim je prišlo pod roke, niso našle v njem žive duše. Zgodovina ne pove, koliko je bilo dejansko žrtev v gorečem poslopju, ki iz njega ni bilo izhoda ne rešitve za nikogar. Dejstvo pa je, da v domu, ni bilo niti ene same puške niti enega samokresa niti ene bombe, kolikor jih morda niso vtihotapili v zgradbo, ki so bile v njej tudi hotelske sobe. Fašisti sami, ki so se po lastni hvali temeljito pripravili na svoj napad.

Narodni dom pa je bil v nekaj minutah ves v plamenih. Gost, črn dim se je dvignil proti nebu, zidovi so se rušili, stropi so se vdiral, stene so pokale se majale. Bil je strašen pogled na gorečo stavbo, ki se je spreminjala v razvaline.

Med dimom in plameni sta se pojavili na srednjem oknu tretjega nadstropja dve postavi. V obupu sta iskali pomoči. Neki moški in neka ženska. Ta je bila zelo mlada, odeta v višnjeve plašč in prosoče je klicala na pomoč. Moški, ki je stal z njo, je bil star, miren, molčeč. Množica pa je vzdihljala še bolj. Ko jima le ni bilo nobene pomoči, se je deklet poglavo skozi okno. Trenutek za njo se stavec. Ta, bil je lekarnar Hugo Roblek z Bleda, je obležal mrtev na tlaku, dekle, Ana, je bila smrtno nevarno poškodovana.

Narodni dom je bil ves v plamenih, ko so prišli gasilci, pa jih množica ni pustila blizu in so komaj obvarovali nesrečo sosednja poslopja. Ure in ure so se Giuntove zveri naslajale ob razvalinah zgradbe, priče dela in pravice ljudi, ki so živeli mirno in zavestno, ki so iskali v delu življenjsko sožitje skupno s svojimi, po usodi enakimi brati okrog razjarjenih škedenjskih plavčev, pod pezo vrec, ki so jih do smrti izmučeni dan za dnem prenašali z ladij v skladišče, iz teh na ladje, v slepi službi strojev, mehaničnih kladiv in stružnikov po ladjedelnicah.

Poslopje je še vedno gorelo. Daleč po Krasu in Istri je žarelo oblačno nebo spričo odseva plamenov Narodnega doma in požara na Beneškem trgu, kjer je ista drhal istega večera zanetila svoj barbarski kres z inventarjem jugoslovanske konzulata. Po polnoči je vojaštvo zasedlo trg pred Narodnim domom. Šele kasna nočna ura je ohladila bes fašistične množice, da se je razšla.

Pogrom po mestu

Med požarom Narodnega doma so vdrli fašistični demonstranti tudi v stanovanje dr. Kirmovca na Oberdankovem trgu. V nedaj minutah so ga do kraja razdejali, pometali skozi okna na knjige, dokumente in pohištvo. Drhal je demolirala tudi Lenčovo gostilno tam v bližini, stanovanje dr. Okretiča v Machiavellijevi ulici. — Druga skupina fašistov je popolnoma devastirala kavarno Commercio. Vdrli so v hranilnico v ulici Torre Blanca, kjer so zažgali poslovne knjige in spise, s silo so vlomili v Jadransko

banko, zverinsko so gospodarili v njenih prostorih, pometali skozi okna, kar se je le moglo premakniti in zažgali. Enaka usoda je doletela Hrvatsko štedionico na Borznem trgu. Razdejali so tudi pisarno člana mirovne delegacije, dr. Otokarja Rybara; pisarni dr. Jos. Vilfana in dr. Konrada Voduška, kakor tudi vse slovenske trgovine.

Okrog 20. ure je manjša skupina fašistov napadla tiskarno "Edinosti" v ulici St. Francesca, razbila vsa okna na njej in streljala vanjo. Ko ji je oddelek karabinjerjev vendarle zabranil vstop v poslopje, je navalila na trgovino s papirjem v ulici Valdirivo, uničila Staničovo trgovino s čevlji na trgu Rosario. Druga večja tolpa je vdrla v srbsko šolo v ulici Rossini, uničila v njej vso opremo, pometala knjige na ulico in jih zažgala.

Kmalu po 22. uri se je pognala nova skupina fašistov na Beneški trg pred jugosl. konzulat. Z besnim krikom so vlomili vanj, spet razbili vse in pometali skopi okna preproge, knjige, pisma, dokumente, — skratka vse, kar so našli po sobah. Na trgu pa so zmetali pohištvo in ostalo na kup ter si zanetili svoj vražji kres.

Četrt stoletja kasneje

Ta črni dan v zgodovini fašizma, ognjeni znanilec fašistične dobe, ki se je za vso deželo pričel dve leti pozneje, je trajal vrsto človeških žrtev. Med prvimi je bil težko ranjen Josip Ušaj. Anton Bobkovič je bil nevarno ranjen v trebuh, natkar Cezar Almisevič je dobil več ran v stegna in pleča, težko je bil poškodovan Anton Ma. dokavec. Mnogo drugih je bilo manj nevarno ranjenih. Trije so bili ubiti. Skupaj je bilo žrtev okrog petdeset.

Tako je beležila žalostne dogodke tistega davnega torka kronika tržaškega mesta v neposrednih dneh in letih pred pohodom črnega tirana na Rim, ki je zaslužil vse slovenske in italijanske ljudi tudi na tem mejniku obeh narodov. Njeme strani so se odtlej polnile dan za dnem s popisi razdejavanja in uničevanja ljudske imovine, — slovenske, italijanske, vsega naprednega ljudskega duha ni teženj.

In kljub vsemu divjanju, zatiranju in klanju fašistične zveri, sta se našla oba naroda četrto stoletja kasneje na svojem skupnem-tržaškem mejniku ter se podala na skupno pot dela, pravice in svobode.

("Primorski dnevnik").

RAZNE ZANIMIVOSTI

Mesto St. Louis, Mo., je drugi največji železniški center na svetu, ker je povezano z 19 znamenitimi železnicami in devetimi največji združenimi sistem potniških in tovornih železničnih postaj na svetu. Samo na Union postajo dohajajo potniški vlaki na 42 progah.

Kemično tekočino bencin je leta 1825 sestavil ali izumil angleški kemist Mihael Faraday, rojen l. 1791, umrl l. 1867.

Za sestavo atomske bombe se zahteva tudi gotovo količino kovine uranija, ki je neznansko draga. Isto se dobiva iz uranite ali carnotite rude, katere je največ v Kanadi. Za samo en gram (1.500 funta) čistega uranija je treba tisoč ton te rude, torej za en cel funt se mora iste nakopati 500.000 ton; torej je veliko lažje producirati tri milijone galon gazolina, kakor pa prej navedeno količino uranija.

Prekanjeni lovci države Nebraska, ko gredo na lov na antilope, vzamejo seboj kako rdečo srajco ali kos rdečega blaga. Isto obesijo na lovišču na kakol, kar zbujajo posebno pozor-

nost antilopam, da pridejo bližje.

Malajske hišne gospodinjice preganjajo ščurke s tem, da potresajo kuhinje s stolčnim cimetom; naše Slovenke ga rabijo pa za potice.

Ko mesar zakolje kravo, dobi samo 55% njene teže čistega mesa in kosti, 47% od ovce in 70% od svinj.

V naših Združenih državah imamo kraje ali naselbine s sledečimi imeni poljedelskih pridelkov: Wheat, W. Va.; Strawberry, Ark.; Plum, Texas in Wash.; Corn, Okla.; Frijole, Tex.; Peachburg, Ala.; Coffee, Ga.

Pariški zobozdravnik Jožef de la Maire se je prvi zavzel za to, da je treba za čiščenje zob rabiti ščetko. V ta namen je leta 1818 izdal posebno knjižico.

Francoski Emil de Girardin je bil prvi, ki je podlistke in romane pisal v nadaljevanjih. Sloveča vrstica "Nadaljevanje sledi" je od njega.

Prve sladke česnje je prinesel v Rim rimski vojskovodja Lukul od Črnega morja.

Žena Napoleona Velikega, francoska cesarica Jožefina, je bila prva vladarica sveta, ki se je vsak dan kopala in da so jo zaradi tega vsi tedanji sodobniki imeli za prismojeno.

Prve dežnike so nosili že pred 4000 leti imenitni Kitajci v varstvo zoper vroče azijsko sonce.

Glavno poštno poslopje v New Yorku, ki zavzema dva mestna bloka med 31. in 32. cesto in 8. in 9. Ave. je po svojem obsegu in uradnem prometu menda največje na svetu. K tej pošti je l. 1943 spadalo 73 lastnih podružnic ali postaj in 90 najemniških. Za izvršitev svojega dela je bilo nastavljenih 21.506 uslužbencev, prejemi so isto leto znašali \$83.896.230, na dan se je povprečno odprenilo 18 milijonov pisem, časnikov in do teže 300.000 funtov in do 100.000 COD paketov.

Tekom civilne vojne v naši deželi (1862-64) se na newyorškem Bowery ni žganja tako prodajalo ali točilo kakor danes; tedaj je položil gost en nikelj na baro, nakar je vzel v roke v sodček napeljavno gumijasto cevko in potegnil z njo visko v eni sapi. Seveda je bartender pazil, da cenjeni gost ni še enkrat potegnil.

V General bolnišnici v Los Angeles, Calif. so nedavno začeli rabiti namesto škodljivih krožnikov jedilno opremo iz papirja, kar jih stane na leto do \$40.000; s tem se vseeno veliko prihrani če bi služničar pocelastno posodo umivala in bri. sala.

Na nekem pokopališču v Duon, Francija se nahaja na enem nagrobnem kamnu sledeča reklama: "Tukaj počiva Pierre Mercitr, gostilničar. 1848-1903. Njegov sin ki vodi enako obrt na Dole St. ima očetov recept sloveče Mercierjeve omelete."

KAKO NA ŠTAJERSKEM KOZUHAJO

Gotovo ni vsem Slovincem znana beseda — kozuhanje. — Vendar je to lep izraz, ki ga najdemo menda le v štajerskem narečju. Gorenjci ga najbrž ne razumejo, kakor Štajerci ne bi razumeli, če bi jim kdo rekel: "Koruzo bo treba ličkati!" Saj še za koruzo nimamo povsod enakega izraza. Ponekod ji pravijo turščica, drugod koruza, ponekod pa celo "ferla, fantje vstajajte..."

Lep jesenski dan, nebo je jasno kot ribje oko. Na dvorišču že čakajo pripravljeni prazni vozovi, s katerimi bodo krenili vsak čas na njivo.

"Moramo je nalomiti čim več," se oglasi domača hči ženskam, ki so prišle tisti dan pomagat. "Kaj, če bi prišlo dosti kozuhačev, pa bi prehitro končali?" nadaljuje. "Prav praviš, dekle," se oglasi njen oče gospodar. Pravkar je prinesel tri prazne koše in ko je še sin priprigel vole, razigranega srca odidejo na njivo, kjer bodo kar stojčjo turščico oblomili, ker je tako še najboljši uspešno. Zakaj pa ne? Koruza stoji lepo v vrstah, domači trije fantje vzamejo vsak svoj koš,

Ustanovljeno 2. Joliet, Ill., dne 2. aprila, 1894. Zahvalnica 2. Joliet, Ill., dne 12. avgusta, 1934.
GLAVNI URAD: 351-53 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.
 Telefon v glavnem uradu: Joliet 9448; stanovanja glavnega tajnika 9448.
 Od ustanovitve do 31. julija, 1945, znaša skupna izplačana podpora \$9,722,370.
 Solventnost 129.91%.

GLAVNI ODBORNIKI
 Glavni predsednik: JOHN GERM, 517 East "O" St., Pueblo, Colo.
 Prvi podpredsednik: JOHN KERRAN, 2728 W. 15th St., Chicago, Ill.
 Drugi podpredsednik: MATH PAVLAKOVICH, 4718 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
 Tretji podpredsednik: JOSEPH LEBKAM, 198-22nd St., N. W., Barabara, O.
 Četrty podpredsednik: MILES CERNIKOVNIK, P. O. Box 267, N. W., Minn.
 Peta podpredsednik: JOHANA MOHAR, 1138 Dillingham Ave., Sheboygan, Wis.
 Šesti podpredsednik: GEORGE PAVLAKOVICH, 4918 Pearl St., Denver 14, Colo.
 Glavni tajnik: JOSEF ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Pomoćni tajnik: LOUIS ZELEZNIKAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Glavni blagajnik: MATT P. BLANA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Dubovni vodja: REV. MATH BUTALA, 418 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Vrhovni skrbnik: DR. JOE E. URICH, 1961 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.
NADZORNI ODBOR
 Predsednik: GEORGE J. BRINCE, 512 Adams Ave., Eveleth, Minn.
 Prva nadzornica: MARY E. POLUTNIK, 1711 E. 9th St., Leavenworth, O.
 Drugi nadzornik: FRANK LOKAR, 1383 Hawthorne St., Pittsburgh, Pa.
 Tretji nadzornik: JOHN FREIDERTZ, 1404 Pepper Ave., Cleveland, O.
 Četrty nadzornik: MARY HOCHER, 2121 Miller Ave., Cleveland, O.

FINANČNI ODBOR
 Predsednik: JOHN GERM, 517 East "O" St., Pueblo, Colo.
 Tajnik: JOSEF ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Prvi odbornik: FRANK J. GOSPODARIO, 300 Ruby St., Joliet, Ill.
 Drugi odbornik: MARTIN SHUKLE, 811 Avenue "A", Eveleth, Minn.
 Tretji odbornik: RUDOLPH G. RUDMAN, 400 Burlington Rd., Wilkesburg, Pa.
 Četrty odbornik: GEORGE J. BRINCE, 512 Adams Ave., Eveleth, Minn.

PROTNI ODBOR
 Predsednik: JOHN DECHMAN, 1102 Jancy St., Pittsburgh, Pa.
 Prva porotnica: MARY KOSMERI, 117-5th St., S. W., Chisholm, Minn.
 Drugi porotnik: JOSEPH RUSS, 1101 E. 8th St., Pueblo, Colo.
 Tretji porotnik: JOHN OBLAK, 215 W. Walker St., Milwaukee, Wis.
 Četrty porotnik: JOHN TERSEK, 1947 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.
 Peta porotnik: JOHN BEVEK, Alexander Ave., Strabane, Pa.
 Šesti porotnik: LUKA MATANICH, 2324 E. 10th St., South Chicago, Ill.

UREDNIK IN UPRAVNIK GLASILA
 IVAN ZUPAN, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

VOJNA ATLETIKA
 JOSEPH ZORIC, 1045 Wadsworth Ave., North Chicago, Ill.
 NAČELNICA MLADINSKE IN ŽENSKA AKTIVNOSTI
 JEAN M. TEZAK, 467 Indiana St., Joliet, Ill.

Vsa pisma in denarne zadeve, vključno s Jednoto, naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSEFA ZALARJA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.; dopisne, društvene vesti, razna naznanila, oglašje in naročnine pa na GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

John R. Strah:

Poročilo ameriškega slovenskega vojaka

(Nadaljevanje in konec)

Tu pa smo se ustavili, čeprav sem si jaz želel še naprej. Ker sem prišel že tako daleč, naj grem še naprej, a ni bilo treba. Tu sem bil v zadnjem boju, ki ni bil ravno meden, in smo ostali po zavzetju tega mesta, kot navadno, malo "na oddihu." Letos 23. februarja sem bil namreč, kot že prej omenjeno, kuhar in sem moral nadomestovati prvega kuharja. Bilo je zvečer. Jaz in pomožni kuhar sva pripravljala "menadžo" za prihodnje jutro. V kuhinjo priročni naš narednik ali saržent in nahurli pomožnega kuharja: "You are lucky, you are going home tomorrow. Get your stuff together!"

Kar zabliskalo se mi je ob tej novici. Kako vendar so nekateri srečni, jaz pa tako neznanosko osamljen! Zaklinal sem kar nekako tja v en dan: "Hjalmer, you are lucky, anyway!" in že ga ni bilo v kuhinji. Z neznanosko hitrico je izginil in vprašal mene, oziroma tudi meni povedal: "How about you, Joe? — You are going too." Saržent je zijal vame in jaz vanj; nisem mogel takoj zapopasti take izjave, toda držal sem v roki veliko kost, v drugi pa nož, in oboje je zaropotalo pod mizo: The heck with Italy and war! Tudi jaz sem stekel, da brž spravim svoje "imetje" skup ter da odpotujem v Ameriko. V Ameriko, v tisto deželo, kamor si toliko ljudstva želi, in jaz sem med temi srečnimi. Zopet bom mogel stopiti na rodna tla, na tla — svobode! Kako vendar preprosta beseda svoboda in koliko pomeni! O da, veliko pomeni, prijatelji; gotov sem, da se ne zavedate, koliko pomeni.

Drugo jutro smo že drveli proti Neaplju, kjer smo se 11. marca vkrcali na ladjo. Voznja je bila, povem vam, jako slaba, zibalo nas je kot za stavo, vendar smo v desetih dneh že stopili v Boston, Mass., na kopno. Mnogo sem slišal že od mnogih, ki so se peljali mimo boginje svobode, tudi jaz bi rad videl ta čudoviti kip, ki predstavlja in na veliko razdaljo pozdravlja prišlece — priseljence; tudi moje starše je pozdravil, a meni ni bilo usojeno, da bi videl to čudo, dasiravno bi ga prav rad in bi pozdravil, kot se spodobi vojaku to Svobodo,

kateri ni menda nikjer na svetu slične.

V Boston nas je dospelo pet tisoč po številu. Kot pred 1900 leti v puščavi se mi je zdelo iz evangelija, samo s to razliko, da takrat je imel fantek dva kruha in nekaj rib in Gospod je to množico nasitil in še ostalo je veliko. Mi pa smo bili nasičeni s tem: doma smo bili in meni je tudi tega ostalo.

Dne 25. marca sem že potrkal na "vrata hišice očetove." Sprejem pa, saj veste, po treh letih vojne, ni bil navaden. — Starši, sestre in brat, kako vendar smo se želeli zopet videti in zdaj smo po treh letih spet skupaj! A žal, nekaj je kalilo veselje. Kje je pa Lojze, moj najmlajši bratec? To je 19-letni poba in po ameriških družinskih predpisih še "baby?" On pa tam daleč na Pacifiku preži na divjega Japonca. Ubogi revček, tako mlad, pa je že moral iz toplega gnezda! Sel je za to, za kar sem šel jaz v Evropo. Da bi mogel, bi zamenjal svoj položaj z njegovim, da bi bil on doma in jaz na Pacifiku.

Dopusta sem dobil 51 dni, kar se mi ne zdi nič pretirano. Dopust pa je tudi tekel kot za stavo, še bolj ko Italijani. Proti koncu sem zaprosil za nekaj dni podaljšanja zato, ker je tudi že Nemčija kapitulirala in sem mislil, sedaj bo treba pa kar gotovo za bratcem Lojzetom na Pacifiku. Dobil sem, seve, strog vojaški odgovor. Ravno tam, kjer si bil, in to takoj! Tudi dobro, saj v Italiji sem že tako do mač, samo da ne bo treba na Pacifiku! Dne 14. maja sem se moral javiti v Fort Sill za odhod.

Tam so nas nekaj prebirali, bolj stare v posebno vrsto. Šteli so pointe. Meni so povedali, da imam samo 104 točke ter da sem častno odpuščen iz vojaške službe. Trdno sem zamižal in neznanosko se mi je vrtele v glavi ob tej novici, celo ameriško zastavo sem videl, čeprav sem mižal. Dne 18. maja sem slekel vojaško suknjo in bil zopet doma.

Well, do tu vam nisem povedal kaj posebnega, vendar pa pomnite tole: V svoji storiji nisem navajal nikakih imen, datumov, kdaj smo kam prišli in zopet odšli, le to sem navajal, da smo šli naprej in spet naprej, zavzemali kraj za krajem in uničevali. Moja storija se glasi kot raziskovalna tura, vendar je temu drugače. Vojni pohodi niso šala. Kar smo

uničili, se mi zdi velik greh, a vendar kadar pride zob za zob, potem pa greh gor ali dol. Ako ima sovražnik pravico do mene, jo imam tudi jaz do njega, potem pa ti ali pa jaz.

Mnogo sovražnikov smo pohodili, mnogo nedolžnih žrtev je padlo direktno in še več pa umetno.

Umetne so tiste žrtve, ki so bile v begunstvu in ki so pomrle od lakote, ne pa na naš račun, temveč na račun osištca. Znano vam je mogoče, da kamor so segli osišeni prsti, so vse pokradli in oplenili, da so ubogi ljudje umirali od lakote takor v Afriki, kakor v Evropi; vse to je znano. Zavezniki pa kamor pridejo, ne krajejo, pač pa darujejo in pomagajo. Še vedno rečem: kako vendar mora biti narod zaslepljen, ki nasleda cloveškim izvržkom kot sta bila Hitler in Mussolini!

Mnogo smo imeli tudi mi izgub na poštvi, da niti ne omenjam materiala. In vse to — zakaj

Rad, prav rad bi opisal vse, kar sem doživel v teh treh letih, a vzelo bi preveč časa. Sicer bi se pa Ti gnusilo to početje, katerega sem prebredel. Moja povest se Ti morda zdi kakšna navadna pripovedka, in sicer je do gotove mere res, zakaj danes se mnogo takega sliši. Poudarjam pa tole: mogoče se počutiti, da si dosti sveta preizkusil. Yes, potrdim. — Vse drugače pa je bilo z menoj oziroma z marsikaterim, ki še ni prestopil domačega praga, kot na primer jaz in še mnogo drugih. To se pravi, nismo bili še nikjer in smo morali kar na hitro zgrabiti za smrtno orožje ter hiteti braniti domovino in svobodo pred sovražnikom. V koliko smo uspeli, to bo pokazala bližnja bodočnost.

Da, prijatelj, clovek mora dosti prestati. Poizkusil sem do štiri in še milijoni z menoj. Mislim samo naša vojna sila, kako pa je bilo na drugi strani, ne morem reči, toda najbrž ravno tako. Le ubogo ljudstvo, ki je bilo pregnano, veliko pomorjenih, siloma in umetno, s stradanjem in mrazom! Da, mnogim strašnim prizorom sem bil živa priča, a danes se sam vprašujem, ali je bila to resnica, ali sem samo sanjal? O, da, resnica je bila, bridka resnica!

Preden sem odrinil k vojakom sem bil — vsaj mislim tako — dober fant. Zunanji svet je pomenil dva bloka od naše hiše in mislil sem si: Kako so vendar ljudje razuzda, ako so malo na cesti kramljali in se šalili, posebno mladi.

Danes, ko sem prišel nazaj in sem stopil v tretji blok, — v boj — vse druge stvari preseščem! Križem sveta se bijejo

naši fantje in moške. Ljudstvo umira vse križem. Brat brata mora, sin očeta trpinči itd., tu pa ... pika!

Sedaj pa naj še omenim o naših prostih časih, oziroma o naših dobrih časih — zabavah.

Veste, sempatam smo imeli včasih tudi kaj zabave, kar pride še na vrsto. Prva je zanimivost, katero sem videl pri irskih dekletih. Veste, v večini so škurbaste. Bolj ko je brez zob, bolj je moderna. Čudno, ne? Torej svoje vrste moda! Približno tako kot v Ameriki barvanje nohtov. Za moj okus oboje je neprimerno.

V Algeriji sem videl neizmerne ravnine. Kot sem videl, se tam prideluje mnogo pšenice. Kdo in kakšni so farmarji ali kmetje, mi je pa neznan. — Vem le toliko, da francoski clovoristi izgledajo precej premožni, dočim so Arabci jako revni. Po moji sodbi, kar sem videl pri Arabcih, če ima kožo in par kokoši, že šteje za pol gruntarja.

Nekoč sem prišel v dotiko z nekim Arabcem srednje starosti. Začela sva pogovor v mednarodnem jeziku — na prste. Bil je videti jako reven. Po očitnih razmerah da ima clovek le okoli ledij nekaj, pa je vse O. K. Tudi to cloveče je nekaj takega imelo, a ni bilo niti imena vredno. Slučajno sem imel na rokah vojaško blazino, to je vrečo, kamor se natlači slama, da je vojaku za ležišče. Na črni borzi bi za to vrečo lahko dobil 10 tisoč frankov ali \$10.00 ameriškega denarja. To revše se mi je smililo in podaril sem mu to blazino. Zdelo se mi je, da mu bom vsaj nekaj dobrega storil, nisem pa računal na to, koliko smeha in zabave bom s to blazino povzročil.

Kot sem prej omenil o revščini Arabcev, moram reči, da so tudi iznajdljivi in priročni kljub revščini, posebno moj Arabec je bil kar pravi krojaški mojster samouk.

Omenjeno blazino je hvaležno sprejel. Na enem koncu jo je na oglih pretgal, naredil je luknje skozi ter skozi vtaknil noge, na drugem koncu pa na straneh za roke, na vrhu pa za glavo, seveda. Mož je zlezel v to novo obleko, ki mu je bila malo preširoka. Z motvom se je prepašal in tudi v gležnjih je malo stisnil in mož je bil kar svatovski oblečen. Stavim, da bi on, če bi bil mlad fant, na vsak prst dobil deset deklet. Tam, seveda, ne pa v Ameriki!

Da ste videli, koliko smeha je bilo, a mož pa je bil neizmerno vesel in ponosen je odhlačal. Še danes ga vidim in ne bom ga kmalu pozabil.

V Italiji sem tudi nekaj ta-

kega opazil, kar ne bi spadalo pod nobenim pogojem v civilizirano Ameriko, ako se smem tako izraziti. Pri nekem vodnjaku sem videl. Dva moška sta vzdignila velik škaf, poln vode. Neko 20-letno dekle je zlezlo podenj ter ga odneslo na glavi. Moža pa sta se razšla. Za tak škaf vode prenesti na glavi, bilo treba najmanj pet ameriških gospodičen. Le vprašajte jih, ako bi bile tega zmožne in če bi to hotele!

Kar pa se tiče italijanskih deklet, one napram Amerikanem ne štedijo z uljudnostjo in prijaznostjo. So jako inteligentne, dostojnega obnašanja in prijazne, pa tudi priliznjene, seve. Ameriški vojak naj bi le s prstom mignil, in že bi vse skupaj pustila ter šla z njim v Ameriko. Nekoč sem pisal domov staršem in pohvalil italijansko dekleta. Za šalo sem tudi dostavil, da bom eno kar domov prinesel.

Moj svak, Joe Čož, dobro obvlada slovenščino in govoru pa še tudi precej dobro v pisavi, in sicer kljub temu, da se je učil slovenščine le pri domači učiteljici — materi. Jaz kot tudi starši smo si dopisovali v slovenščini z omenjenim. Ker pa se ni znal prav izraziti: bom eno domov pripeljal ali prinesel, je pa seveda po svoje naredil "prinesel."

Sicer pa bi to malo špaso izgledalo, ko bi prišel domov, postavil "žakelj" ali kakor se že imenuje ameriški nahrbtnik, na tla in bi iz njega izlekel črnolaso signorino. Tudi tu bi bilo smeha, ej, Jože? Op. pisca.

"Sploh pa moram pohvaliti vse civiliste, kamor koli smo prišli, so nas z navdušenjem sprejeli. Zdi se mi, da jim ni bilo dobro pod fašistično vladno. Dvomim, da bi bilo to navdušenje samo preteza.

Kot sem že omenil, smo 5. junija 1944 udarili v Rim, kjer smo bili naslednji dan tudi sprejeti v avdienci pri sv. očetu. Od njega smo prejeli apostolski blagoslov in več spominov, katere sem takoj poslal svojim staršem, sestram in bratu.

Kar se pa tiče predsedniških volitev, moram pa priznati, da smo to državljansko dolžnost opravili sto-procentno v naši ednici za našega starega vrhovnega poveljnika, sedaj že pokojnega F. D. Roosevelta, in to že v maju.

Nihče v naši ednici se ni izrazil proti njemu; volitve so bile pri nas izključno tajne kot pri vas doma, in tudi javno, dasi ni tega nihče povedal Nemcem, ki so ta čas v bližini prežali na nas. Ravno ko smo delili večerjo na volilni dan, so nas Nemci napadli in nam vse razmetali, tudi kuhinja je to pot poskušala leteti po zraku.

Sedaj pa, dragi čitatelji in sobratje, je čas končati to dolgo storijsko; boste pač slišali še mnogo takih, meni pa oprostite, ako vas s tem pripovedovanjem dolgočasim. Dostavim naj še tole: clovek more

in mora veliko hudega prestati. Mnogi so morali umreti, mnogi so dobili trajne poškodbe. Pač, nemila usoda! Mnoge družine so prizadete z izgubo tega ali onega družinskega člana. Za mojo osebo rečem le to: srečen sem, presrečen, vodila me je pač nevidna Roka, kateri se bom še vnaprej zahvaljeval do zadnjega izdihljaja za ta prečudoviti prehod skozi peklenški ogenj.

Pozdravljeni!
 Jos. Čož, vojni veteran 2. svetovne vojne.

Tako je moj svak zaključil svojo povest, ki je sedaj že jako "stara," od meseca aprila. Ko se je povrnil v civilno življenje, je nekaj časa "postopal" in "stikal" za primernim delom. Sreče pa ni imel. Pač žalostno. Zakaj? Vsak lahko ve odgovor.

Odšel je za delom v svet. Čitatelj teh vrstic v Clevelandu bo morda tega vojnega veterana osebno spoznal. Stanuje pri družini Math Tekavec v Eucliu, oziroma pri svoji sestri; zaposlen pa je v neki tovarni, kjer se dela za žive in mrtve. Čitatelji! Zdi se mi, da vas dolgočasim, zato zaključujem te borne vrstice.

Z bratskim pozdravom,
 F. J. Strah.

O položaju v Nemčiji

Poroča iz Washingtona H. J. Seligmann

Uradna ameriška oseba, ki se je ravnokar vrnila iz Nemčije, je v teku dolgega razgovora z vašim poročevalcem pripovedovala o opazovanjih, ki nazidežno potrjujejo, da ameriški vojaški kontrolni svet ni izvedel v Nemčiji politike, katero so izdelala ministrstva vojne, zunanjih zadev in finance, ter gospodarske administracije za inozemstvo. Te politične smernice je bil odobril predsednik Zed, držav sam.

Po omenjenem načrtu je bilo treba najprej uničiti sposobnost Nemčije za vojno, drugič, odvzeti iz Nemčije vso industrijsko opremo izvenših ono, ki je neobhodno potrebna za standard življenja, ki pa ne sme biti višji kot v deželah krog Nemčije.

Glasom izjave te osebe ni bilo storjeno nič, da se izvede ta uradna politika napram rajhu.

Ravno nasprotno, politika vojaškega kontrolnega sveta pod generalom Lucius Clay-em je bila — uvažanje hrane v Nemčijo in obnova onih industrij, brez katerih bi bila vojna nemogoča. Omenil mi je industrije umetnih gnojil, nitratov, ki so obenem temelj industrije razstreliv.

"Niti enega samega pametnega ameriškega častnika nisem srečal v Nemčiji, ki bi ne bil do kraja razočaran nad tem, kar se godi, ter si ne bi želel priti domov in s tem vsaj nekoliko zavleči industrijsko obnovo Nemčije," je dejal.

To spremembo ameriške politike napram Nemčiji je baje pripisati različnim vzrokom. — Prvič, general Clay je javno dejal, da noče, da bi se mu očitalo, da morajo Nemci pod njim stradati. Pravi tudi, da se boji, ako Nemci ne bi imeli "dostojnega" življenja, da se utegnejo obrniti k Rusom. Drugič, nekateri izmed ameriških častnikov žele doseči, kar imenujejo, "good production record," vsled česar si prizadevajo spraviti v obrat čim več industrij, med njimi tudi težko industrijo. Tretjič, Robert Murphy, ki je znan radi svojih pogajanj z Vichy Francijo iz časa pred osvoboditvijo, je zdaj ameriški politični svetnik.

Posledica vsega tega je, da si je zbrala Amerika v Nemčiji najlažjo pot, ki je pot obnove nemške produkcije. Ne le, da se ne protivi obnavljanju težke nemške industrije. Nobenega napora ne dela, da bi z manj nevarno industrijo nadomestila obrate težke industrije.

Dejal je tudi, da nekateri britanski člani kontrolne komisije še vedno žele ohraniti nemško industrijo na taki stopnji, da bi mogla služiti Nemčiji kot jez proti Rusiji.

Glede Rusije je zagotovil, da je rusko vojaško osobe v Nemčiji mnogo tesneje v stikih z zunanjim uradom kot druge okupacijske sile.

Mnenje te osebe je, da utegne ta preobrat ameriške politike povzročiti težke in daljnosežne zapletitve na političnem polju. Ako bi se Zedinjene države po enem ali dveh letih umaknile iz Nemčije, bi bili temelji zopetne industrializacije Nemčije že položeni — in s tem tudi za zopetno nemško oborožitev. Kontrola industrije, ki je v polnem obratu, je nemogoča. Naglasil je naslednje: ravnatelji ne upravljajo tovarne. Obrat dela nadzorujejo oni, ki so na delu, inženirji, upravitelji, delavci.

Napovedal je tudi velike homatije radi tega. Prepričan je, da prihajajo grenke in ostre pritožbe iz Belgije, Nizozemske, iz Češke, Norveške in Jugoslavije.

V nekaterih krajih so nacisti še vedno na vodilnih mestih, mi je dejal. Eden vojaških governorjev mu je rekel, da bodo pri njem ostali nacisti na poslu, ako so najbolj zmožni, da obratujejo tovarne.

Načrte preizkušnja te ureditve, v kateri ima vojaštvo vse v rokah brez vsake učinkovite civilne kontrole, bo prišla, ko bo oblikovan načrt za reparacije, prihodnjega 1. februarja. Komandanti bodo imeli polnomoč, da vložijo svoj veto za material, ki bi imel biti odpodan. Vse kaže zdaj, da bodo zadržali vse, kar bodo le mogli, narodom, ki zahtevajo reparacije bodo vse odrekli.

Bodite ponosni, da imate tako veliko število Jednotinikov sobratov in sester.

K. S. K. JEDNOTA

POSODUJE DENAR

članom in nečlanom

na zemljišča in posestva

po 4% obresti

brez kake provizije

ali bonusa

Posojila so napravljena na tak način, da se na glavnico odplačuje v mesečnih obrokih. Za pojasnila in informacije pišite na:

GLAVNI URAD K. S. K. JEDNOTE

351-53 NORTH CHICAGO STREET
 JOLIET, ILLINOIS

"Welcome, big boy!" — Na desni sliki vidimo malo Janet, ki daje poljub svojemu starejšemu bratu Pvt. Lee Harper, ki se je ranjen vrnil z bojišča. Na levi sliki pa je drugi veteran obdan od svojih domačih. To je prvič, da je bilo domačim dovoljeno pozdraviti ranjence, ki so se vrnili z nemškega bojišča. Slika je bila posneta na La Guardia letališču v New Yorku.

Ksaver Meško:

Drama na morju

(Konec)

Če umrem z njim, bolje morda tudi zame, ko če bi moral gledati dan na dan tako sramoto v hiši očetovi ...

Zdaj, ko je bilo vse določeno, sklenjeno in potrjeno, mu je bilo jasneje v duši. Zdaj bo slovo lažje, brez prevelike grenkobe — pot smrti naproti omehta srca, izbriše sovražne misli, omili trda očitanja.

Dinko se je razveselil, ko je zagledal sestro. Stala je visoko na skali, vsa oblita je bila s srebrno, tiho čez svet polžečo mesečino. Glej, ali ni, kakor bi jo nebena sama božala in blagoslavljala, v znamenje, da so ji odpustila greh, z grenkim kesom izpran?

Prenahal je za hip z veslanjem, dvignil čepico, zamahnil z njo v pozdrav in — v slovo.

"Zdrava, Stana!"

Tudi Antonio se je ozrl, naglo, vznemirjen. Videl je, kako je stopila Stana baš nekaj korakov naprej, povsem do roba pečine, ki je padala kakor odrezana v morje.

Pozdravljala je z roko.

"Kateremu je pač namenjen njen pozdrav?"

A le za hip ga je zaskrbelo v srce tesno, očitačo vprašanje. Takoj je tudi on zavijtel klobuk.

"Pozdravljena, Stana!"

Naglo se je spet okrenil.

Tako ni videl, kar je dobro videl Dinko, kako se je deklica zgrudila na kolena, kako je za krila lica z rokami in je sklonila glavo globoko k skali, kakor bi, ker na vsem svetu ni imela duše, njej, trdi in brezčutni, tožila svojo bol, njo, mrtvo in brezsrčno, prosila usmiljenja in pomoči.

Dinko je strmel med veslanjem kakor začaran venomer tja gori na skalovje.

"Dolgo boš čakala, Stana, da se vrneva."

Čoln je hitel dalje in dalje po morski cesti, vsi prožni in mehki kakor kipeča mlada usta, ki poljubljajo čoln in se igrajo z njim, dokler da ga nenadoma ne pogoltnjejo.

Vse srebrno je bilo morje, kakor bi hotela kraljica neba, luna, to toplo opojno noč v veliki ljubezni in kraljevski radodarnosti iztržiti vse svoje srebro na prelepega ljubljence v globčini, vsega drhtečega v tajnem, sladkem pričakovanju ...

Kako dolgo v noč je ždela, malone ležala Stana na trdi, hladni skali?

Ko bi vedela! — O Stana, nocoj ne beže ure, kakor so hitele one, ki si jih prešetala in presedela z Antoninom na obali, ko je bil Diko na težkem, nevarnem delu zunaj na morju, na ribjem lovu. Niso li hitele in letele tedaj kakor ostrokrili galebi, ko jih podi burja, kakor hite lastovke, ko jih žene srce in hrepenenje v tople, cve-toče južne pokrajine? A nocoj —! Kaj lezejo nocoj tako strahno počasi? Tako kakor ob smrtni uri. Tako je stal čas in se ni gnil v tisti strašni noči, ko je bil oče zunaj na morju, pa je nenadoma zabesel vihar in je v kratkih hipih vzvalovil in razpenil vse širno morje. Tedaj so sedeli — mati, Dinko in ona — blede v koči, ki jo je burja tresla, kakor bi jo hotela zdaj-zdaj prekucniti in treščiti doli v morje. Bledi so sedeli v koči, polna groze so bila srca; zakaj vedeli so: zdaj prevrača neusmiljena roka viharjeva ribiške čolne, kakor meče otrok orehove lupine sem in tja, kadar se poigrava z njimi, a se naenkrat hudo razsrdi ... Kar se je mati zdržnila, prebledela je še bolj. Z rokami se je krčevito oprijela velike hrastove mize, glavo je sklonila proti oknu. — "Ali nista slišala? Ni li zaklicalo?" — "Nisva, mati." — "A jaz sem slišala, jasno in razločno sem slišala — prav zdaj je Mate u-onil." — Položila je glavo na mizo, glasno, brdiko je zaihtela.

Dolgo, ah, kako strašno dolgo, kakor da se je čas ustavil, je bilo do jutra, do tistega žalostnega jutra, ko je bljuvalo se vedno razdraženo morje deske razbitih ladij na obalo; očeta jim ni vrnilo.

Tako leze čas nocoj ...

In tako moreče počasi leze, kakor se je leno, obotavljaje se zlivaj v večnost tisto noč, ko je umirala mati. Se jo vidi Stana pred seboj, nocoj jo vidi živo in jasno, kakor že dolgo ne. Leži na borni postelji, vsa shujšana, razbičana od trpljenja. Težko diha kakor v hudih sanjah, dremlje, kakor bi bila že napol v večnosti.

A nenadoma odpre oči, okrene glavo proti oknu, zastirni vun v noč, zadržuje dih, nape-to posluša.

"Dinko, ali si slišal? Ni li zaklicalo?"

Komaj govori, z velikim napotom; drobne koščene roke ji drhte.

"Ničesar ne slišim, mati. Tiha, mirna noč je zunaj."

"A jaz sem slišala ... Mrtvi kličejo."

Zamislila se je. Zaprla je oči — morda, da je laže in jasneje

gledala v večnost. Dolgo je ležala molče, le ustnice so se ji večkrat zgenile. Govorila je pač z večnostjo, z odposlanci iz drugega sveta.

Nenadoma se je spet predramila. S težavo je privzdignila glavo, z veliko grozo so ji zastrmlele oči v okno, prisluskovala je vsa drhteča.

"Kako strašno šumi morje!"

"Ne, mati! Čisto mirno je" — sta jo mirila z Dinkom. "Komaj se sliši njegovo pljuskanje sem gori."

A ni ju poslušala, ni ju slišala.

"Kako šumi, kako buči! ... In ti kliči! O kliče, Mate ... O Jezus, Mate — saj pridem, že pridem ..."

A čuj — kaj je bilo to zdaj-le? Ali ni zaklicalo? Iz tihe noči, daleč sem z morja je zaklicalo, bolešno in strašno, kakor bi nekdo umiral tam zunaj, umiral grozno nesrečne smrti.

"Kdo kliče? Ali ti, Antonio? Ali ti, Dinko? ... Morda rajni oče? Ali ljubljena mati?"

Strahota, mrtvi kličejo!"

Stana je planila pokoncu; drhtela je po vsem telesu, kakor morskali valovi v globčini pod njo.

Kako dolgo je stala tako tam na skali in je strmelja s plašnimi očmi, ki so jo ščemele in bolele od solz in od utrujenosti, tja čez širno srebrno ravan, tako vabečo v čudežni svoji krasi in tako strašno obenem — kako dolgo je stala, ali nekaj hipov ali več ur, bi sama ne vedela in ne mogla povedati.

A glej, naenkrat — se li ni začrnilo tam daleč na obzoru, tam, kjer se kap neba opira ob morsk plan in se s svojo težo pogreza v mehko valovje? Kaj se giblje tam na mehkih, nemirno se dvigajočih in padajočih ogonih in razorih morja?

Zasenčila si je oči, kakor bi jim lesketalo nasproti veliko, zgoče, vid jemajoče opoldansko solnce. Gorele so oči pod drhtečo roko, gorele s čudnim, zlo-veščim sijajem, napenjale se, se večale, napolnjevale se z ve-

liko, morčo grozo.

Glej, tisto črno prihaja bliže in bliže. Val ga podaja valu — kakor silno veliko pismo je, ki hiti nevzdržno iz roke v roke, ker mora naglo k srcu, katere-mu je namenjeno, da ga na smrt zadene z žalostnim svojim sporočilom.

Bliže, bliže ... Glej, resnično, ladja je ... Ah, ne, ne — ne, Madonna ... pač, pač ... prazen čoln Antoniov je ...

Kakor bi z veliko silo, z grozno naglico, v silovitem zamahu udarilo jeklo ob neprožno skalo, je jeknil čez morje grozen vzvik za njim strašen, blazen smeh ...

V daljavi se je vzpejal iz morja rdeč lok — solnce je vstajalo iz nevidne svoje postelje.

KONEC.

ANEKDOTA

V času stare Helade (Grčije) je nastala na nekem egejskem otoku velika lakota. Končno je lakota prebivalstvo tako pritisnila, da so poslali odposlanca v Sparto prositi pomoči. Odposlanec je odpotoval v Sparto prositi pomoči. Odposlanec je odpotoval v Sparto, se postavil na glavni trg, ko je bi-

**Zopet naprodaj
ENGLISH-SLOVENE
READER**

(Angleško slovensko berilo)

DR. F. J. KERN

6233 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND 3, OHIO

Cena \$2.00 s poštnino

V LOGE

v tej posejilnici

investirane do \$5,000.00 na Federal

Savings & Loan Insurance

Corporation, Washington, D. C.

Sprejemamo osebne in družinske

vloge.

LITERALNE OBRNOSTI

St. Clair Savings & Loan Co.

6233 St. Clair Avenue - Rm. 877

CLEVELAND 3, OHIO

NAZNANILO IN ZAHVALA

S tušnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem žalostno vest, da nas je dne 2. septembra po kratki bolezni za vedno zapustila moja ljubljena soproga in naša draga mati

Rose Horvath

in se preselila v nebeški dom v svoji najlepši dobi, stara 51 let. Pokojnica je bila rojena na Ogrskem v vasi Tomord Megye leta 1894. S svojimi starši je prišla v Ameriko še kot mlada deklica in sicer iz Beltsinske fare v Prekmurju.

K večnemu počitku smo jo položili dne 5. sept. po cerkvenih obredih, katere je opravil Rev. M. J. Oloob z dvema drugima gospodoma v naši domači cerkvi, za kar se jim lepo zahvaljujemo.

Srečna hvala tudi botrom, sorodnikom in vsem prijateljem za naročene sv. maše za dušnice in za darovane vence. Lepa hvala društvu Krščanskih mater za molitev ob njeni krsti in onim, ki so dali svoje avtomobile pri pogrebu na razpolago. Dalje lepa hvala cenj. društvu sv. Jožefa št. 148 KSKJ. za njih posel in skrb pri pogrebu. Hvala vsem ki ste prišli pokojnico kripti in jo spremenili do groba. Priporočamo jo vsem v molitev in v blag spomin.

Nepozabna mi ljuba soproga in draga mati! Vse si nas prehitro in tako nepriakovano zapustila! Počivaj v miru božjem in na zopetno svidenje tamkaj nad zvezdami.

Zalutajoči ostali:

MARTIN HORVATH, soprog;

DVE HČERI OD PRVEGA MOŽA: VERONIKA in ROSE KAVAS;

DVE HČERI IZ DRUGEGA ZAKONA: VERONIKA in MARY HORVATH.

Bridgeport, Conn. dne 15. septembra 1945.

ZAPOJMO!

Priljudna zbirka slovenskih narodnih pesmi. Izdala in založila Slovenska ženska zveza. Naroči se v uredništvu Zarje: 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio. V knjigi, žepnem formatu, je nad 220 pesmi. Knjiga stane 50c, po pošti 3 cente več.

OUR SERVICE GOAL...**"Zero-Day" Installations**

PRED VOJNO smo bili mi opremljeni za instalacijo skoro vse telefonske postrežbe na isti dan, ko smo prejeli naročilo, ako je želel odjemalec takojšnji poslugi. Imenovali smo tiste instalacije "zero-dan".

Zdaj se pa ne more instalirati skoro nobenih telefonskih naročil, ker primanjkuje opreme. Skoro tri leta so izdelovale skoro vse naše izdelovalnice telefonske, stike, radijske aparate in druge komunikacijske potrebščine za vojno. Kljub našemu naporu, da bi postregli kolikor mogoče največ cesebam, da smo raztegnili naše obstoječe, pripomočke do skrajnosti in da smo obratovali naše centrale nad normalnim obsegom, pa je kakih 95,000 Ohljčanov v našem teritoriju, ki čakajo na telefonsko postrežbo.

Zmaga nam omogoča, da gremo naprej z vso mogočo brzino z ogromnim delom raztegniti in izboljšati naše pripomočke, da bomo postregli onim, ki čakajo na postrežbo. Da pridemo nazaj na zadostno telefonsko postrežbo vzame čas in velik napor. Treba bo vseh naših virov in zmoglosti, da dosežemo cilj — vso postrežbo, ki jo želite in kadar ter kjer jo želite.

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

TUNE IN "THE TELEPHONE HOUR" MONDAY 9 P.M. (E.W.T.) WTAM • WLW • WSPD • WHIZ • WLOK

Naročite si dnevnik!

V Clevelandu izhaja že nad 40 let slovenski list s imenom

"AMERIŠKA DOMOVINA"

V teh časih, ko se vrste svetovni dogodki tako naglo mimo nas, bi moral biti v vsaki slovenski hiši vsaj en

SLOVENSKE DNEVNIK

Ako še niste naročeni na

"AMERIŠKO DOMOVINO"

nam sporočite in poslali vam jo bomo za en teden BREZPLAČNO na ogled. Izhaja vsak dan razen ob nedeljah in postavnih praznikih.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

je primeroma zelo poceni. Za vse leto vas stane samo \$6.50; za pol leta \$3.50, za četrt leta \$2.

Naročite si jo na ogled. Prepričani smo, da se vam bo list dopadel.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

NAROČITE IN ČITAJTE

priznana najboljšo slovensko družinsko revijo

"Novi Svet"

Prinaša zbrane članke, črtice in najlepše zanimive povesti. Posebno je zanimiv "SLOVENSKE PIONIR," ki prinaša zgodovinske podatke slovenskih naselbin in slovenskih družin v Ameriki. Nobena slovenska hiša naj bi ne bila brez tega zanimivega in pomenljivega slovenskega mesečnika.

Stane letno za Ameriko \$2; za Kanado \$3.

Naročnino sprejema:

"NOVI SVET"

1849 W. Cermak Rd.

Chicago, Ill.

**KUHARSKA KNJIGA
RECIPES OF ALL
NATIONS
RECEPITI VSEH NARODOV**

NOVA IZDAJA STANE SEDAJ \$3.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani. Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v tem čimbolj izvežbati in izpopolniti.

Knjigarna Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.

WELCOME HOME, G.I.'s!

OUR PAGE

"The Spirit of a Rejuvenated KSKJ"

BOOST K. S. K. J. SPORTS!

KSKJ NOW HAS OVER 40,000 MEMBERS!

SUPREME SECRETARY ZALAR ANNOUNCES
LONG-WORKED FOR GOAL IS ATTAINED

The KSKJ now has a membership of over 40,000, according to an announcement made by Supreme Secretary Joseph Zalar, and forwarded to Supreme President Germ.

Active KSKJ members by working diligently in the current Officers Membership Drive, made it 40 grand in '45, before the year was over.

Brother Zalar's message to Prexy Germ includes:

"At your election to the presidency in 1938, at the 19th General Convention held in Eveleth, Minn., you expressed that it would be a distinct pleasure to you to see the organization progress to a membership of 40,000 under your guidance."

"At subsequent supreme board meetings, and various lodge functions you repeated your desire. Further, through the columns of Glasilo, you also inspired members to work toward that goal."

"It is a pleasure and an honor for me, to inform you at this time that your wish has been fulfilled. As of the 31st of August, the KSKJ numbered 40,021 members."

"Now that the Union has 40,000 members, your wish has been granted. It has also been the wish of the entire Supreme Board, as well as that of lodge officials, and all individual members who have the progress of the Union at heart."

"That we take pride in our present large membership, we must in the first instance give credit to all the energetic lodge officials, particularly the secretaries."

"All honor and commendation to all our active KSKJ workers!"

The letter was dated Sept. 15, 1945.

JOLIET LADIES IN TWO SETS OF TIES
AFTER THEY OPEN 45-46 KEGEL LEAGUE

Joliet, Ill. — As the autumn season approaches, the cool weather sports take the limelight. For the KSKJ ladies it is bowling. The league got under way Wednesday, Sept. 19, at 9 p. m. with a perfect attendance.

Results for the first week show that it was a two out of three for the four teams. The Gorsich Food Mart took two from the Peerless Printers. Lewandowski Bros. copped two from the Bluth Grocers. Papesch Tavern beat the Joliet Office Supply twice, and the Tezak Florist scored two wins over the Avsec Printers.

Highlights of the Evening:

Jo Ramuta turned in the evening's high game with 181. The weekly high series was won by Betty Martincich who marked up a neat 495. Norrine Konopek followed Betty with a 446. High games of the night were rolled by: Jo Ramuta 181, Elizabeth McCarthy 173, Betty Martincich 168, Vida Zalar 165, Marge Dolinshek 165, Dorothy Dolinshek 165, Agnes Govednik 163, and Norrine Konopek 162. Split pick-ups: 8-10 by Terese Juricic, Barb Buchar and Isabelle Gregorich. Leone Simec 5-8-7; Agnes Govednik 5-9-10; Mae Mutz 5-10; Betty Jane McCarthy 5-7.

Seen and Heard: The Sandman caught up with Vida Zalar (female Rip Van Winkle), and gave her an overdose of his product . . . her 40 winks went on and on. She did get to the alleys eventually . . . just in time to bowl the last game . . . Helen Keith is out of the Stork League with a Junior title . . . From what we hear the youngster is a little chubby . . . Well, what do you know, this year we have three southpaws in the league and they are: Jo Ramuta, Bernadette Bluth and Frances Metesh . . . Incidentally Frances is a new bowler . . . Other new bowlers are: Elizabeth McCarthy (mother and daughter, respectively), Norrine Ko-

nopek, Erna Cheek and Mary Ann Theobald . . . a hearty welcome, girls . . . After an absence of a few years, we have amongst us again: Agnes Govednik, Mae Mutz, Terese Juricic and Bernadette Bluth . . . Glad to have you back with us . . . The damp weather brought on some tough luck in the scores . . . don't give up, girls . . . the season is still young . . . All teams are now tied for first and second place . . . next we'll see who takes the lead . . . The Rivals Alleys are strictly KSKJ every Wednesday night from 9:00 on . . . the ladies again bowling the same night and hour as the men . . . the first eight alleys are occupied by the men . . . the ladies bowling on the remaining eight . . . Come up and see us bowl some evening . . . We wish to express our sincere sympathy to Ed. J. Stark upon the recent death of his father.

Schedule for Wed., Sept. 26:

Papesch Tavern vs. Avsec Printers, Joliet Office Supply vs. Tezak Florist; Gorsich Food Mart vs. Lewandowski Bros.; Peerless Printers vs. Bluth Grocers.

	W.	L.	Pct.
Gorsich Food	2	1	.667
Lewandowski	2	1	.667
Papesch Tavern	2	1	.667
Tezak Florist	2	1	.667
Peerless Prints	1	2	.333
Bluth Grocers	1	2	.333
Joliet Off. Sup.	1	2	.333
Avsec Printers	1	2	.333

BILL DUE HOME

12 Sept. '45

Naples, Italy.

Dear Editor:

Today I'm going to the replacement depot nearby Naples. Within a month I may be in the States. Would you put this in your paper? This will notify my friends not to send me any more mail. Also, not to send me any more papers. Thank you very much. Regards to all. I'll be seeing you. Sincerely,

William Gliha.

SAVE-A-LIFE QUIZ

1. What proportion of bicyclists are violating a traffic law at the time they are killed or injured in a motor vehicle accident?

a. One out of five. b. One out of three. c. Two out of three.

2. Why is the wise pedestrian especially cautious in fall and winter months?

a. Increasing coldness. b. Increasing hours of darkness. c. Increasing number of rainy days.

3. In the month of October which of the following three types of accidents will probably take the largest toll?

a. Falls. b. Firearms. c. Drowning.

4. What proportion of school-age youngsters who die in accidents?

a. One out of three. b. One out of five. c. One out of ten.

5. Most school ground accidents occur in —?

a. Football. b. Baseball. c. Unorganized activity.

6. For children under five years of age the most frequent type of fatal accident is —?

a. Motor vehicle. b. Drowning. c. Burns.

7. Which type of accident caused the greatest number of deaths in 1943?

a. Falls. b. Motor vehicle. c. Burns.

8. During 1943 an average of how many people were killed per day?

a. 90. b. 132. c. 267.

9. There are more occupational injuries to which part of the body?

a. Eyes. b. Feet. c. Fingers.

10. What is the chief source of farm work accidents?

a. Livestock. b. Machinery. c. Fire.

NOW IS THE TIME TO STOP
THAT FIRE!

Over \$25,000,000 worth of property is lost in the United States each year through fires caused by defective, overheated heaters, and defective chimneys, and flues the National Safety Council reports.

"If every home owner had his furnace cleaned and repaired annually before cold weather sets in, a major portion of this loss could be saved," Thomas Fansler, director of the Home Division of the Council, said recently.

Before the first fire is lit, furnace or heater, flues, and chimney should be cleaned and inspected for cracks. All joints should be tightened and repairs made. Any unused stove pipe opening should be closed with a metal plate instead of rags, paper, or other inflammable materials.

Where a stovepipe passes thru combustible partitions, it should be protected by a galvanized iron thimble at least two inches greater in diameter than the pipe. All surfaces within 18 inches of the furnace including the floor should be insulated.

Other practical fire prevention tips are: use metal ash cans; store kindling away from furnace; and keep basement free from trash.

You should never use sharp instruments to remove ice trays from the refrigerator?

AMERICAN
RED CROSS

Cleveland, O. — "As a result of recent legislation, many veterans whose pensions were formerly denied may now apply to the Veterans Administration for a review of their claims," Miss Cecile T. McKay, Red Cross Home Service director, said. "Veterans who think they may be eligible for a larger pension under the new legislation should also file a request for a review as promptly as possible," she added.

"Neither the veteran nor his dependents receive their pensions automatically," Miss McKay pointed out. "They must apply for them, and frequently must produce satisfactory evidence to prove to the Veterans Administration that they are entitled to them. Veterans or their families who need information about State or Federal provisions may inquire of our Home Service Department, at the Red Cross chapter, 1227 Prospect Ave. The department also will provide or tell people how to get the necessary application forms and give assistance in preparing them."

"Persons filing an application for pension may authorize the Red Cross to represent them in the development of the evidence and the presentation of the claim to the Veterans Administration," Miss McKay said.

(Continued on Page 2)

OVERSEAS CHRISTMAS
MAILING

Even though the war is over, millions of Christmas gifts will go overseas again this year to our armed forces. It's going to be especially difficult to deliver these gifts safely and on time unless families of service men and women cooperate in starting them off right. Please cooperate with the Army and Navy by urging employees to observe the following rules for mailing Christmas packages abroad.

1. If your soldier is en route home or about to come home, don't send him a Christmas package.

2. Use his latest address and be sure its complete and accurate: name, rank, serial number, organization and unit, APO, in care of postmaster at port of embarkation. Address it — then check it.

3. Mail Christmas gifts overseas from Sept. 15 to Oct. 15. In the Army this is the only time you can mail a parcel overseas without a written request from your soldier. But . . .

4. If there's reason to believe he may move to a new location, it's safer to wait till you can mail your gift to the new address. — even if this means asking him for a letter requesting your gift so that you can mail it after Oct. 15.

You've seen pictures in former years of post offices piled with Christmas boxes that broke. Light cardboard and shoe boxes are too flimsy.

5. Use a heavy box and . . .

(Continued on Page 2)

STRIKES, SPARES, SMOKE, CROWD ALLEYS
AS CHICAGO STEVES SET CIRCUIT IN MOTION

Chicago, Ill. — What an opening night . . . strikes and spares flying all over the place . . . glasses a-tinkling . . . and smoke galore . . . but that's what the KSKJers of Chicago call having a swell time. It was an enjoyable evening and wonderful to see all our bowlers having a good time.

We had the honor of having with us a few of our Supreme Board members. Supreme Treasurer Math Slana was present and accompanying him was John Pluth, both of Joliet. Mr. Slana gave a speech in regard to the swell attendance of the bowlers and the sportsmanship of holding ten teams together throughout the war. He added that he hopes to see double the amount of teams next year. We're all hoping for that, too, Mr. Slana.

Two more distinguished visitors were our Athletic Commissioner Joseph Zorc and our all-time all-around KSKJ rooter Joseph Slana, both of Waukegan. Mr. Zorc gave a prize for the highest three-game series bowled for the night. The award was a bottle of Andy Lockshaw's rubbing alcohol, a bit powerful. The winner of the bottle was Vincent Novak with his series of 583.

Mr. Math Slana opened the league by rolling the first ball and starting a new season for St. Stephen's of Chicago.

Before we give you the scores we want to welcome

back another one of our discharged veterans, Harold Cernance. That makes two we have now, Butch Kremesec being the other one. Welcome back, both of you.

Monarch Beers 3, Kosmach Boosters 0. — High scorers for the winners were Hank Basco 569 and John Zefran 559; for the losers Victor Mladic 483 and Louie Zefran 466, did best.

Tomazin Tavern 3, Fidelity Electric 0. — J. R. Tomazin with 518, and Victor Kremesec with 471 did best for Tomazin Taverns, while Joe Osterman's 469 and Frank Strupeck's 456 were high for the Electric.

Jerin Butchers 3, Park View Laundry 0. — Vincent Novak's 583 and Wally Smyth's 486 sparked for Jerins. Ed Sinkovec with 457 and Ralph Muha with 447 topped for the Laundry team.

Zelesnikar Fuel 3, Darovic Laundry 0. — Bill Neckar, 516 and Edwin Zebic 508, did the heavy stoking for the Zelesnikar Fuels; while the best the Lawyers could do was, Tony Darovic 509 and Louie Dolmovich 482.

Gottlieb Florists 2, Dr. Grill 1. — The Florists were led by Victor Prah's 555 and Bill Arbanas' 527. Tony Rabetz with 536 and Louie Zulch with 471 tried best for the losers.

200-games were rolled by Hank Basco 222, John Zefran 243, Vincent Novak 202, and Bill Arbanas 217.

JOLIET MEN'S LEAGUE LIFTS CURTAIN;
SCORES BELOW PAR IN OPENING SET-TO

Joliet, Ill. — The 1945-46 die Ramuta . . . turkey, Geo. KSKJ Men's Bowling League spare, John Bluth and George Vertin . . . blow, Gene Tezak . . . cherry, Roy Keith . . . split, John Azman . . . foul, John Culik . . . and, 200 game by George Karl.

Grandstand Topics . . .

The sticky runways sure had the boys guessing . . . threw them off stride . . . the orchids for the opening nite go to: Larry Zema for his 568 series . . . 200 honor roll: Geo. Karl 210, Andy Kludovic 209, Louis Zelesnikar 204, Bob Tezak 201, and John Kren 200 . . . George Karl after fouling a first frame spare, came back strong to mark up his 210 game . . . good work, George . . . the League extends its heartfelt sympathies to Eddie Stark, bowler, who passed away last Tuesday . . . the standings:

	W.	L.	Pct.
Zema Drugs	2	1	.667
Gregory Builders	2	1	.667
Avsec Prints	2	1	.667
Slovenic Coals	2	1	.667
Eagle Store	1	2	.333
Peerless Builders	1	2	.333
Woodruff Hotel	1	2	.333
White Fronts	1	2	.333

SON OF "NOVA DOBA"

EDITOR DIES IN

NEW GUINEA

Cleveland, O. — On Sept. 14, 1945, the Editor of the "Nova Doba," official publication of ABZ, Anton J. Terbovec, received word that his son, Tech. Sgt. Third Grade, Edison A. Terbovec, had died in New Guinea on Aug. 29th while in the service of his country.

Sgt. Edison was born on April 18th, 1923, and had been in the service for three years; half of this time he served overseas. While en route from Oro Bay in New Guinea to his new organization in the Philippines, he grew ill and was taken to the 119th Station Hospital where he died on Aug. 29, 1945.

A mere ¼ teaspoon of curry powder will do things for a dull French dressing.

ANY BONDS TODAY?

By Fibber McGee and Molly.

Illustrated by Jeff Keate

"Charles has been walking in air since he bought all those War Bonds."

OUR PAGE VICTORY KITCHEN

By
FRANCIS JANCER
1110 Third St.
La Salle, Ill.

Delicious Gold Cake

2 3/4 cups sifted cake flour, 3 1/2 teaspoons baking powder, 1/2 teaspoon salt, 3/4 cup shortening, 1 1/4 cups granulated sugar, 8 egg yolks, 3/4 cup milk, 1/2 teaspoon lemon extract.

Sift the flour, baking powder, and salt together three times. Work shortening with a spoon, until fluffy and creamy, then gradually add the sugar, while continuing to work with a spoon until light. Beat egg yolks with a hand or electric beater until lemon-colored, and thick enough to fall in a heavy continuous stream. Add to the creamed mixture, and beat with a spoon until very smooth, almost waxy in appearance. Add flour mixture alternately in thirds with milk and extract, beating very thoroughly with a spoon after each addition. After all flour is added, beat thoroughly again. Bake in 3 greased and floured eight inch layer cake pans in a moderately hot oven of 375 degrees for 25 minutes. Frost with desired frosting. Note: a nice way to use left-over egg yolks after making an angel food cake.

Marble Angel Food Cake

1 cup sifted cake flour, 2 tablespoons cocoa, 1 1/4 cups sifted granulated sugar, 1 cup egg whites, 1/4 teaspoon salt, 1 teaspoon cream of tartar, 1 teaspoon vanilla extract, 1/4 teaspoon almond extract.

Sift together 1/2 cup of flour, the cocoa, and 1/4 cup sugar 4 times. Sift remaining 1/2 cup flour four times. With a wire whisk, hand beater, or electric beater at high speed, beat egg whites and salt until foamy. Add cream of tartar, and continue beating until stiff enough to stand in peaks but not dry. Add remaining 1 cup sugar, 2 tablespoons at a time, beating after each addition with whisk, hand beater or electric beater at low speed, until sugar is just blended. Fold in flavorings. Divide mixture in two parts. Into one lightly fold flour. Into other lightly fold in flour and cocoa mixture. Place by tablespoons in an ungreased 9 inch pan, alternating white and chocolate mixtures. Bake in moderate oven of 325 degrees for 45 to 50 minutes or until done. Then invert on a cake rack for 1 hour or until cold, before removing from pan. Frost as desired.

Lemon Sponge Cake

4 eggs, separated, 1 cup sifted granulated sugar, 1/4 cup cold water, 1 teaspoon lemon extract, 1 teaspoon grated lemon rind, 1 cup sifted cake flour, 3/4 teaspoon baking powder, 1/4 teaspoon salt.

Beat egg yolks with a hand or electric beater until very thick and lemon-colored; then gradually add the sugar while continuing to beat until well-blended. Combine the cold water, extract, and lemon rind alternately in thirds with the flour, sifted three times, to the egg and sugar mixture. Beat the egg whites with a hand or electric beater until almost stiff. Gently, but thoroughly fold them into the egg yolk mixture. Pour into an ungreased nine inch tube pan and bake in a moderate oven of 350 degrees for 50 to 55 minutes, or until done. Invert pan for 1 hour or until cold on

PARENTS' RESPONSIBILITY FOR CHILD'S SAFETY

When Johnny goes march-in his mouth? Does he know ing off to school for the first time, he assumes a new responsibility. He is responsible for his own safety.

But Johnny still is just a little fellow, and that responsibility is confusing. Heretofore it has been his mother's task to see him across the street and to guide his rapid steps outside the realm of danger.

He can meet this new duty of protecting himself with the help of his parents, Dr. Forrest E. Long, child care authority of the National Safety Council, believes.

"No parents want a scaredy-cat or a sissy for a child," says Dr. Long, "but neither does a parent want his child to be one of the 6,650 children who will be killed this year if the present rate continues. The answer is to teach a child safe living early in life.

"If you live in a city, teach your child the meaning of traffic lights, what each color means and how to follow signals. Be sure he knows which side of the traffic light to follow. Teach him to cross at corners — never in the middle of a block. Caution him to look both ways and watch for turning cars.

"If you live in the country so that the child has to walk part of the way to catch the school bus, go over this distance with him pointing out dangerous spots. Teach him to walk on the left side of the road, facing oncoming cars.

"Teach him the wisdom of keeping hands, arms and head inside the bus—not to lean from windows. Caution him about horseplay which might distract the driver and cause an accident.

"Once the child is safely inside the school building, teachers will assume some measure of his responsibility. But again, he must know certain means of self-preservation. For instance, has he been taught never to run with pencils, crayons, marbles and the like

a cake rack before removing from pan. Frost as desired.

OVERSEAS MAIL

(Continued from page 7)

strong cord. (Government approved overseas boxes can be bought at retail stores.)

Last year a loving short-sighted mother sent her son in India a box of ice cream. She tried to pack it carefully, in dry ice, but it melted long before it reached New York.

6. Send only usable gifts like tinned dried fruit, canned luxury foods, razor blades, fountain pens, wallets, watches, etc.

7. DON'T mail perishable foods, intoxicants, weapons, poisons, and all inflammable materials, including matches and lighter fluids.

8. Your package must not weigh over 5 pounds. It must not be more than 15 inches long, or more than 36 inches in length and girth combined.

Navy gifts should be sent during the same period — from Sept. 15 to Oct. 15. However, gifts destined for Navy, Marine or Coast Guard personnel may be sent throughout the year without a wrien request.

Mail Christmas card any time, but seal them and put on first class postage.

Answers to Save-a-Life Quiz

- Two out of three.
- Increasing hours of darkness.
- Falls.
- One out of three.
- Unorganized activity.
- Burns.
- Falls.
- 267.
- Fingers.
- Machinery.

DID YOU KNOW THAT . . .

A pan of cold water will absorb part of the odors in a room where you are painting?

Pillow cases will last longer if put through the wringer seam end first? This eliminates the pressure of water being forced through the closed ends.

If the alarm clock isn't loud enough to waken you, setting it in a tin pie plate will solve your trouble.

Syrup pitchers having colored plastic tops and spring spouts make handy lotion dispensers?

Tiny cosmetic pads glued on book ends and on jewel boxes make inexpensive non-scratching feet and protect polished tables?

When boiling eggs, it's best to start them in cold water, put them over heat, bring water to boiling point, turn off the heat and let stand for 3 to 5 minutes?

You should serve as many one-dish main courses as you can. Try to cook all your meals in the oven or all on the top of the range for each meal.

Potato salad with cold cuts or hot crisp bacon is a treat with a dash of nutmeg over the top?

You can save your left-over coffee? Handy frozen coffee cubes can be frozen in your ice trays. Then pop coffee cubes in your glass instead of ice cubes.

If you change wash and dish cloths more frequently during the summer they don't take on the greyed look and instead stay sweet-smelling?

The flavor of breaded meats is much improved if bread crumbs are mixed with salt, pepper, and seasoning such as celery salt, onion salt, sage, basil or savory?

Leaving about two inches of the stem and the roots while pre-cooking beets will retain their red color? The beets themselves are white and the juice is red.

RED CROSS

(Continued from page 7)

said. "If given authorization for this purpose, the Red Cross assumes the responsibility to assist the veteran or his dependents in following through on the claim."

The young and the old are involved in the greatest number of traffic accidents, reports the National Safety Council. Drivers under 20 years of age have the highest accident rate in proportion to the number of miles. From 20 to 50 years the rate decreases, but the rate rises rapidly after 50 years.

TIME FOR PRAYER

Now that man has perfected his destruction, Harnessed the elements to suit his whim, There is a spiritual need against construction Of evil against Him.

How shall we temper hate, erase such power, Return to innocence of mind and soul,

Or shall we be as Cain, who from an hour Paid a perpetual toll?

Bow heads in prayer before the God of giving: Giver of life, Dispenser of such trust:

Knowing that in His image we, the living, Level such life to dust.

Marguerite Janvrin Adams

WAR OUTPUT REPORT IS RELEASED BY WPB

Achievements by the United States of a volume of war production that astounded the world, while at the same time total civilian production was maintained at pre-war levels, is pictured in a report released by the War Production Board, WPB says. The report covers in detail United States production from 1939 through 1944, with accompanying tables and charts.

The years 1940 through 1944 marked the greatest expansion of industry — manufacturing, mining and construction — of any five-year period in the history of the country. Industrial output more than doubled. This compares with a long-term average growth of about four per cent a year, with a seven per cent annual increase during the last war, and with an eight of 12 per cent rate during the years of most rapid peacetime expansion.

The report attributed this expansion to three factors: (1) increased utilization of available production resources (two and three-shift factory operations, longer hours of labor, etc.); (2) the diversion of resources from other sections of the economy to industry; and (3) an increase in productivity of the resources used in industry (more production per man-hour, per machine hour, per ton of raw materials).

The report attributed this expansion to three factors: (1) increased utilization of available production resources (two and three-shift factory operations, longer hours of labor, etc.); (2) the diversion of resources from other sections of the economy to industry; and (3) an increase in productivity of the resources used in industry (more production per man-hour, per machine hour, per ton of raw materials).

The report attributed this expansion to three factors: (1) increased utilization of available production resources (two and three-shift factory operations, longer hours of labor, etc.); (2) the diversion of resources from other sections of the economy to industry; and (3) an increase in productivity of the resources used in industry (more production per man-hour, per machine hour, per ton of raw materials).

CASHED

The town tightwad, out of town on his wife's birthday, sent her a check for a million kisses. A little annoyed at his thrift, the wife mailed him a card which read:

"Dear Jim—Thanks for the lovely check. The milkman cashed it this morning."

If water pipes leak, make temporary repairs with old leather, or heavy paraffined cloth for cold water pipes. Hold in place with wire tightly secured with pliers.

Auntie: "Well, Johnnie, how do you like school?" Johnnie: "Closed."

ANY BONDS TODAY?

By Jack Benny

Illustrated by Gregory D'Alessio

"I'm returning your ring, Mr. Pothlewhistle, but the War Bonds I'm keeping."

ODT LIFTS CONTROLS ON RAILROAD SERVICE

Revocation of the conservation order freezing railroad passenger train schedules as of September 1942 and restricting the operation of special passenger trains, special cars and extra sections was announced by the Office of Defense Transportation. The revocation took effect September 16, 1945.

There's as much latent explosive power in a pint of gasoline as in ten pounds of dynamite. Keep such liquids confined in safety containers, warns the National Safety Council.

INSURANCE IS OLDER THAN ROME

One of the earliest records of its use is that of the Sea Law, developed on the Island of Rhodes about 900 B.C. This law set up a cooperative plan whereby the loss of a valuable ship would not be borne by one man, but distributed over a large group of people. However, it was not until the 18th century — almost 3000 years later, that a similar plan was devised for insuring human life. Today, though life insurance is less than 200 years old, there are 70 million policyholders in the United States, and most of the beneficiaries are women!

CAMPAIGN PRIZES

At the end of the present KSKJ membership campaign prizes will be awarded to the officers of the societies in each group securing the greatest amount of dollars of new insurance written:

- 1st Campaign Prize.....\$100.00
- 2nd Campaign Prize.....\$ 75.00
- 3rd Campaign Prize.....\$ 50.00
- 4th Campaign Prize.....\$ 25.00

In addition to the above awards, the following additional monthly prizes will also be given:

- 1st Monthly Prize.....\$25.00
- 2nd Monthly Prize.....\$20.00
- 3rd Monthly Prize.....\$15.00
- 4th Monthly Prize.....\$10.00

The above prizes will be awarded to the officers of each group writing the highest amount of insurance from month to month.

As a further incentive to the officers, a special "CAMPAIGN BONUS" will be paid to every society officer whose total amount of insurance is \$15,000.00 or more. The bonuses will be paid at the rate of \$1,000.00 of new insurance, e. g.,

Insurance	Bonus
\$15,000	\$15.00
16,000	16.00
17,000	17.00
18,000	18.00
19,000	19.00
20,000	20.00

Besides the campaign prizes the customary cash awards will also be paid for each new member secured during the course of the campaign:

ADULT DEPARTMENT

\$ 250.00 Insurance	\$ 1.00
500.00 Insurance	2.00
1000.00 Insurance	4.00
1500.00 Insurance	6.00
2000.00 Insurance	8.00
3000.00 Insurance	12.00
4000.00 Insurance	16.00
5000.00 Insurance	20.00

For each NEW JUVENILE member ("AA" and "BB" types of Certificate) \$1.00 cash award will be given. In the case of Twenty-Payment Life ("CC" Certificate) and Twenty-Year Endowment ("FF" Certificate) cash awards will be as follows:

Insurance	"CC"	"FF"
\$ 250.00	\$2.00	\$ 3.00
500.00	4.00	5.00
1000.00	6.00	10.00

MONEY TO LOAN

If you intend to borrow money on your home, borrow it from K.S.K.J. The K.S.K.J. loans money to members and non-members on improved Real Estate at 4% interest without any commission. Payments on principal in monthly installments.

For additional information write to:

K. S. K. J.

351-53 NORTH CHICAGO STREET
JOLIET, ILLINOIS

WOMEN IN WAR

FAITH TRUMBULL

CONTRIBUTED
HER CLOAK FOR
THE SOLDIERS

1945 WOMEN HELP MEET THOUSANDS OF WAR AND CIVILIAN NEEDS EVERY TIME THEY TURN IN USED COOKING FAT. WAR FOOD ADMINISTRATION SAYS AN ADDITIONAL 100,000,000 POUNDS WILL BE NEEDED IN 1945. SAVE EVERY DROP. IT IS URGENTLY NEEDED.